

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Qadını zorlamaq istədi, burnu sındırıldı və həbs edildi

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 21 dekabr 2017-ci il Cümə axşamı № 268 (6881) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Üç nazirin Bakı görüşünün detalları

Azərbaycan, Türkiyə və İran XİN rəhbərlərinin birgə bəyannaməsində Qarabağ probleminin ədalətli həlli məsələsi xüsusi vurğulanıb

yazısı səh.4-də

"Azərenerji"ni toxunulmaz edən səbəblər

yazısı səh.6-da

İrəvanın Naxçıvan qorxusu - Ermənistan parlamentində həyəcan

yazısı səh.7-də

Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə yeni səlahiyyətlər verilir

yazısı səh.6-da

Qəddafinin oğlu hakimiyyətə gələ biləcəkmi...

yazısı səh.9-da

Deputat Fazil Mustafa ilə tarixçi alimin davası böyüyür - yeni ittihamlar

yazısı səh.10-da

"Gələcəyi olmayan Ermənistan"a Qərbdən xəbərdarlıq

yazısı səh.11-də

Dünya beş dövlətin girovluğunda

yazısı səh.9-da

İraq kürd muxtariyyətində Bərzaniyə qarşı proses başladı

yazısı səh.12-də

Əri tərəfindən öldürülən qadınların sayı artır - səbəb...

yazısı səh.14-də

Vaşinqton Tehran və Ər-Riyad qarşı-qarşıya gətirir

yazısı səh.12-də

Gömrük Komitəsindən yumurta açıqlaması

yazısı səh.3-də

Moskvanın yanında olmağın bədəli ağırlaşır

İRƏVANIN ABŞ-A QARŞI DE-MARŞI - BAKI ÜÇÜN AÇILAN FÜRSƏT

Ermənistan Ağ Evin həmmüəllifi olduğu sənədin əleyhinə çıxdı; Krımın ilhaqını dəstəkləyən İrəvan, üstəlik, ABŞ-ın əsas təhlükə saydığı dövlətin yanında yer aldı; BMT ermənilərin əsas müttəfiqi Rusiyanı işğalçı kimi tanıdı...

musavat.com
Toğrul İsmayil

yazısı səh.8-də

Ziya Məmmədovun iqtidarla son bağı qırılır - təfərrüat

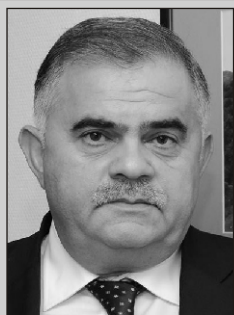
Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin bir qərarı niyə "Hakimiyyət Məmmədovları bağışlayıb" iddialarına səbəb olub; sabiq nazirdən fərqli olaraq onun qudası Heydər Əsədov etibarını yox, etimadı itirib; prezidentin aqar məsələlər üzrə köməkçisi kənd təsərrüfatındakı geriliyi tənqid etdi

yazısı səh.5-də

Əli Həsənov:
"Onlar beynəlxalq ictimaiyyətdə Azərbaycan haqqında mənfi rəy formalaşdırmağa cəhd göstərirlər"

yazısı səh.2-də

Arzu Nağıyev:
"İsrailə əməkdaşlıqdan qopa bilmərik"

yazısı səh.4-də

Əvəz Zeynallı
200 manat cərimələndi və sərbəst buraxıldı

yazısı səh.2-də

21 aprel 2017

"Azərbaycan və Aİ arasında strateji enerji tərəfdaşlığı sahəsində irəliləyiş əldə olunub"

Yohannes Han: "Azərbaycanda islahatlara dəstək verməyə davam edəcəyik"

Avropa İttifaqı (Aİ) ilə Azərbaycan arasında Əməkdaşlıq Şurasının iclası gələn il fevralın 9-da keçiriləcək.

APA-nın məlumatına görə, bu barədə dünən Avropa Xarici Əməliyyatlar Xidmətinin Avropa Komissiyası ilə birgə yaydığı Azərbaycana dair hesabatında deyilir.

Qeyd edək ki, əməkdaşlıq şurasının iclası ənənəvi olaraq Aİ ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığa dair 4 alt komitənin iclasından sonra keçirilir.

"Azərbaycanla Aİ arasında aviasiya sazişi üzrə danışıqlar bitmək üzrədir" - hesabatda deyilir. Bildirilir ki, danışıqlar 2017-ci ilin iyulunda bərpə olub.

Hesabatda enerji sahəsində əməkdaşlığa da toxunulub: "Enerji təhlükəsizliyinin təminatı və enerji təminatçılarının diversifikasiyası məqsədilə Azərbaycanla Aİ arasında strateji enerji tərəfdaşlığı sahəsində irəliləyiş əldə olunub. Xüsusilə bu irəliləyiş Cənub Qaz Dəhlizi sahəsində baş verib. Cənub Qaz Dəhlizinin bütün seçimlərinin tikintisi uğurla gedir və Cənub-Qafqaz boru xəttinin Azərbaycanın və Gürcüstanda hissəsinin genişlənməsi demək olar ki, bitib".

Sənəddə həmçinin qeyd edilir ki, Avropa İttifaqı (Aİ) Azərbaycanın suverenliyini, müstəqilliyini və ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir və Azərbaycanı özünə vacib tərəfdaş hesab edir.

Sənəddə bildirilir ki, Aİ 1994-cü ildə atəşkəs razılaşmasının imzalanmasından bu yana insan itkilərinin 2016-cı ildə ən yüksək həddə çatdığı Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlik, habelə sülh, etimad və münaqişəsinin qarşısını almaq tədbirlərini dəstəkləyir.

"Biz Azərbaycanın dayanıqlığın artırılması, xüsusilə iqtisadiyyatın diversifikasiyası sahəsindəki səylərini görürük". APA-nın məlumatına görə, Avropa İttifaqının genişlənmə və qonşuluq siyasəti üzrə komissarı Yohannes Hanın bu sözləri Avropa Xarici Əməliyyatlar Xidmətinin Avropa Komissiyası ilə birgə yaydığı Azərbaycana dair hesabatda yer alıb. O bildirib ki, Aİ Azərbaycanda çoxşaxəli, güclü və inklüziv cəmiyyətin qurulmasına kömək etmək üçün yeni iqtisadi və sosial aktorların yaranmasını dəstəkləməyə hazırdır: "Biz dövlət administrasiyası və ədliyyə sahəsində islahatlara dəstək verməyə davam edəcəyik. Bu, qanunun aliliyini gücləndirəcək və Azərbaycanı investitorlar üçün daha cəlbedici edəcək. Biz həmçinin sabahın çətinliklərinin öhdəsindən gəlmək sahəsində vacib bacarıqların inkişafı üçün vacib olan təhsil sahəsinə də dəstək verəcəyik".

Azərbaycan Banklar Assosiasiyası

Azərbaycanda 8 bank tərəfindən ilk özəl kredit bürosu təsis edildi

"Azərbaycan Beynəlxalq Bankı"nın Baş ofisində özəl kredit bürosunun yaradılması üzrə Təşəbbüs Qrupunun iclası keçirilib. Azərbaycan Banklar Assosiasiyasından "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, iclas zamanı "Azərbaycan Kredit Bürosu" MMC-nin təsis edilməsi qərarı alınıb. Büronun təsisçiləri "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC, "Bank Respublika" ASC, "Xalq Bankı" ASC, "Kapital Bankı" ASC, "PAŞA Bankı" ASC, "Rabitəbank" ASC, "Unibank KB" ASC və "Ziraat Bank Azərbaycan" ASC olub.

İclasda həmçinin cəmiyyətin nizamnaməsi, idarəetmə orqanlarının formalaşdırılması ilə əlaqədar məsələlər və cəmiyyətin dövlət qeydiyyatı ilə bağlı işlərə başlanması təsdiq edilib. "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri Xalid Əhədov cəmiyyətin Müşahidə Şurasının sədri seçilib.

Qeyd edək ki, kredit bürosu kredit tarixçəsi subyektinin kredit tarixçəsini təşkil edən məlumatları toplayan, saxlayan, təhlil edir və kredit hesablarını verən, həmçinin "Kredit büroları haqqında" qanunu və digər qanunvericilik aktları ilə qadağan olunmayan fəaliyyət növləri ilə məşğul olan qurumdur.

"Onlar beynəlxalq ictimaiyyətdə Azərbaycan haqqında mənfirəy formalaşdırmağa cəhd göstərirlər" - Əli Həsənov

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov "The Financial Times" nəşrində Azərbaycanla bağlı irəli sürülən bir sıra iddialara münasibət bildirib.

Ə. Həsənov APA-ya bildirib ki, "The Financial Times" (FT) nəşrində "Avropa Şurası insan haqlarından imtina edir?" başlıqlı məqalədə Azərbaycanla bağlı irəli sürülən iddialar subyektiv xarakter daşıyır, qərəzlidir və müəyyən xarici anti-Azərbaycan dairələrin çirkin maraqlarına xidmət edir. FT və digər bu kimi tanınmış nəşrlərin bəlli dairələr tərəfindən süni şəkildə təşkil edilmiş qarayaxma kampaniyasına qoşularaq Azərbaycanı hədəf götürməsi, ardıcıl olaraq əsassız ittihamlarla çıxış etməsi yalnız təəssüf doğura bilər.

Prezidentin köməkçisi bildirib ki, Azərbaycan dünyada demokratiya yolu ilə inkişaf edən, güclü iqtisadiyyata, yüksək beynəlxalq nüfuzla malik, bütün azadlıqların təmin olduğu ölkə, sabillik, təhlükəsizlik, tolerantlıq məkanı kimi tanınır.

"Azərbaycan prezidenti cənab İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət Azərbaycan xalqının milli maraqlarına xid-

mət edir və cəmiyyət tərəfindən hərtərəfli dəstək qazanıb. Azərbaycanda həm yerli, həm də Avropa İttifaqı ölkələrinə aid şirkətlərin apardığı araşdırma bu faktı bir daha təsdiqləyir. Təsədüfi deyil ki, Hollandiyanın ACT LLC humanitar tərəfdaşlıq təşkilatı tərəfindən Avropa İttifaqının "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramının sifarişli keçirilən sorğunun nəticəsinə əsasən, Azərbaycan vətəndaşlarının 81% hakimiyyətin həyata keçirdiyi siyasətə öz dəstəyini ifadə edib. Təbii ki, bu amil Ermənistan və erməni lobbisini, onların xaricdəki havadarlarını ciddi narahat edir. Bu qüvvələr bütün mümkün vasitələrdən istifadə edərək

Azərbaycanın nüfuzunu ləğv etməyə, beynəlxalq ictimaiyyətdə onun haqqında mənfirəy formalaşdırmağa cəhd göstərirlər. FT kimi nəşrlərin bu dairələrin əlində vasitəyə çevrilməsi ciddi nöqsan, transmilli medianın müstəqilliyinə xələf gətirən haldır", - deyir Ə. Həsənov qeyd edib.

O, diqqətə çatdırıb ki, müxtəlif fasilələrlə Azərbaycana qarşı təşkil edilən bu tipli kampaniyaların səmərəsizliyi artıq sübuta yetirilmişdir və cəmiyyətimizdə istehza ilə qarşılanır. Həmin qarayaxmaların təşkilatçıları və iştirakçıları bu realığı nə qədər tez başa düşsələr, bir o qədər də öz nüfuz limitlərini qoruyub saxlamış olacaqlar.

Metro cibgirləri tutuldu

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin Metropolitenə Polis Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən son günlər bu istiqamətdə bir neçə uğurlu əməliyyat tədbiri həyata keçirilib və nəticədə metro stansiyalarında cibgirişlə məşğul olan şəxslər müəyyən edilərək yaxalayıb istintaqa təhvil veriliblər.

DİN mətbuat xidmətindən Musavat.com-a verilən məlumata görə, dekabrın 8-də Bakı BPI-nin Metropolitenə Polis Şöbəsinə metronun "Xətai" stansiyasının platformasında Oğuz rayon sakini Sevinc Məmmədlinin çantasından 120 manat və sənəd olan pulqabarcı- nın oğurlanması barədə müraciət daxil olub.

Faktla bağlı polis əməkdaşları müvafiq əməliyyat-axtarış tədbirlərinə başlayıblar. Nəticədə dekabrın 15-də oğurluğu törətməkdə şübhəli bilinən şəxs müəyyən edilərək saxlanılıb.

Araşdırmalarla onun paytaxt sakini Seyfəddin Mustafayev olması müəyyən edilib və digər cinayətlərinin də üstü açılıb. Əməliyyat tədbirləri ilə onun dekabrın 11-də və 12-də

rətməkdə şübhəli bilinən şəxs saxlanılıb.

Araşdırmalarla onun Neftçala rayon sakini Natiq Bədəlov olması müəyyən edilib. Baxış zamanı onun üzərindən və kirayədə yaşadığı mənzildən ümumiyyətlə 4 ədəd - 2 ədəd "Samsung J-2", 1 ədəd "LG" və 1 ədəd "Iphone 5 S" markalı mobil telefonlar aşkar edilərək maddi sübut kimi götürülüb.

Araşdırmalar aparılır.

☐ Musavat.com

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

AŞ PA-nın qış sessiyasının gündəliyi açıqlandı

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) qış sessiyasının gündəliyi açıqlandı.

"Report" xəbər verir ki, qış sessiyası 2018-ci il yanvarın 22-26-da Strasburqda açılacaq.

Sessiyada AŞ PA-ya yeni sədr, insan haqları üzrə komissar və Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə hakimlər seçiləcək.

Yığıncaqda Danimarkanın varis şahzadəsi, Avstriyanın prezidenti Aleksandr van der Bellen çıxış edəcək.

Yanvarın 24-də isə Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan məruzə edəcək.

Yanvarın 26-da da Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvü Vüsal Hüseynovun hesabatı müzakirə olunacaq.

Sessiyanın gündəliyində Ukraynadakı silahlı münaqişənin humanitar nəticələri, Fələstin-İsraıl münaqişəsinin tənzimlənməsi prosesi, Avropada antisemitizmin artması, islamofobiya və ksenofobiya məsələləri də var.

Əvəz Zeynallı saxlanıldı və 200 manat cərimə edilərək sərbəst buraxıldı

«Xural» qəzetinin baş redaktoru Əvəz Zeynallı 200 manat cərimələnib.

Musavat.com xəbər verir ki, dekabrın 19-da polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılan Ə.Zeynallı ayın 20-də məhkəmənin qərarı ilə 200 manat cərimələnib və sərbəst buraxılıb.

Qeyd edək ki, Ə.Zeynallı dünən polis əməkdaşlarının Bineqedi şossesini necə kəsdikləri barədə çəkiliş aparılmış. Baş redaktor bu çəkiliş sosial şəbəkələrdə birbaşa yayımda paylaşmış.

Polis əməkdaşları A.Zeynallıdan çəkilişə dayandırdığı tələb ediblər. Jurnalist polis əməkdaşlarının tələblərini yerinə yetirməkdən imtina edib. Bundan sonra Əvəz Zeynallı saxlanılıb və 4-cü Polis Bölməsinə aparılıb.

☐ İ.MURADOV

Yazıçı Əkrəm Əylislinin 80 illik yubileyinin səsiz-səmirsizliyi haqda yazmışdıq.

2013-cü ildə yayılan məlum "Daş yuxular" romanından sonra keçən müddət ərzində daim tənqidlərə məruz qalan yazıçının yubileyinin keçirilməməsinə doğru sayanlar da var, bunun əksini düşünənlər də. Son 4 il istisna olmaqla, Ə.Əylislinin ədəbiyyatımızın inkişafında xidmətlərinin danılmaz olduğu, məhz bu səbəbdən Yazıçılar İttifaqı səviyyəsində onun yubileyinin keçirilməsinə ehtiyacın olduğunu deyənlər də var. Lakin bunun əksinə çıxanlar da kifayət qədər çoxdur.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin mətbuat katibi Xəyal Rza "Yeni Məsəvat"a açıqlamasında məlum səbəbdən Ə.Əylisli üçün yubiley keçirmədiklərini bildirdi: "Səssiz qalmağımızın səbəbi məlumdur. Nə üçün səsiz qaldığımızı da hər kəs bilir. Digər tərəfdən, bizə yubiley tədbiri ilə bağlı nə müraciət edilib, nə də biz addım atmışıq, yeni özünün də müraciəti olmayıb".

Şair Rüstəm Behrudi isə Ə.Əylisli haqda fərqli düşünür: "Doğum günü onu facebook səhifəmdə bir mətn yazıb təbrik etdim. Haradasa 1500 nəfərə yaxın adam şərh yazmışdı. Təsəvvür edin ki, tam əksəriyyəti Əkrəm Əylislini tərifləyirdi. Ona qarşı aparılan kampaniyanın haqsız olduğu dilə gətirildi. İldən-ildən Əkrəm Əylisliyə qarşı münasibət dəyişir - dövləti demirəm, cəmiyyəti deyirəm. İstəyirəm ki, facebookda yazdığım bu təbriki ora yazasınız. Belə təbrik yazmışdım: "Bu gün yazda çiçəkləyən ağacları hamilə qadın bilib, onlardan utanan, söyüdlərin sarı işığı ilə yuyunan, "Sənin xatirən yaşayan ürək heç vaxt boş qala bilməz" dü-

şüncəsi ilə dağları gülümsədən adamın-ustad Əkrəm Əylislinin doğum günüdür. Doğum günün qutlu olsun, qardaş".

Onun bütün əsərlərini 3-4 cümləyə yığdım. Hesab edirəm ki, Əkrəm son yüzilliyin yetirdiyi ən böyük yazıçılardan biridir. Sadəcə olaraq, düzgün anlaşılmayan bir sıra məqamlar oldu. Əkrəm həmişə axına qarşı gədən adam olub. Yəni hamının dediyini deyəcək şəxs olmayıb. Bu dəfə onun axının əksinə üz-məsi düzgün anlaşılıb, cəmiyyət və dövlət tərəfindən. Amma Əkrəm yenə də əvvəlki ucılığına dayanır. Bir ölkədə ki şair şairin, yazıçı yazıçının paxıllığını çəkir, ona şər-böhtan atır, o ölkədə nədən danışmaq olar? Əkrəmin əleyhinə danışan şair və yazıçıların hamısı onun paxıllığını çəkənlərdir. Onun yerində olmadıqlarına, yazdıqlarını yaza bilmədiklərinə görə onun paxıllığını çəkirlər. O hirs-hikkə hamısı oradan qaynaqlanır. Əllərinə də bəhanə düşdü və bu fürsətdən dərhal yararlandılar və buna da davam edirlər. Yaltaqlıq da burada əsas rol oynayan amillərdən oldu. Əkrəmi təhqir etmək, yüksəltdiyi ucalıqdan endirmək istədilər. Ucalığa yüksələn adam bir çox hallarda orada dayanıb, amma Əkrəm belələrdən deyil".

R.Behrudi maraqlı bir iddia da səsləndirdi: o, yaxın gələcəkdə Ə.Əylisliyə Bakıda heykəl ucaldılacağına inandığını da söylədi: "Bəxtiyar Vahabzadənin çox gözəl bir fikri var idi. O deyirdi ki, uca dağın gözəlliyini yaxından görmək mümkün deyil, kənardan ona baxmaq lazımdır. Əkrəm müəllimin də illər sonra nə qədər ədəbiyyat fədaisi, böyük yazıçı olduğu görünəcək. Bu, mütləq olacaq. Sənin neçə yaşın var? Əmin ol ki, biz görməsək də, sən Bakının mə-

"Gün gələcək, Bakıda Əkrəm Əylisliyə heykəl qoyulacaq"

Xəyal Rza: "Yazıçılar Birliyinin onun yubileyində səssiz qalmasının səbəbi məlumdur"

Rüstəm Behrudi: "Əkrəmin əleyhinə danışan şair və yazıçıların hamısı onun paxıllığını çəkənlərdir"

kəzində Əkrəm müəllimə qoyulan heykəli görərsən. Amma əminəm ki, mütləq sizlər görəcəksiniz. Yazıçılar İttifaqı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilən və dövlətin nəzarəti altında olan bir qurumdur. Bu baxımdan onlar hansı haqla Əkrəm müəllimin yubileyini keçirə bilərdilər? Düşünürəm ki, bu vəziyyət elə onların ürəyindədir. Onlar istəyirlər ki, Əkrəm müəllimi ədəbiyyat səhifələrindən silsinlər. Bir şəxs deyir ki, dağlar gülümsəyirdi, dağları gülümsədən adamı ədəbiyyatdan silmək olar?

Yazda çiçəkləyən ağacları hamilə qadın deyirdi, belə bir şəxsi ədəbiyyatdan silmək olar? Əminliklə deyirəm ki, 27 yaşındakı bir gənc jurnalist Əkrəm Əylislinin Bakının mərkəzində heykəlinin qoyulacağı günü görəcək. O, bütün həyatını ədəbiyyata həsr etmişdi, xalqının taleyini onunla birlikdə yaşamışdı, ona qarşı olan bu münasibət o olmasa belə, istənilən şəxsə küskünlük yarada bilər. Əkrəm də insandır. İncidiyi üçün kənara çəkildi".

□ Cavansir ABBASLI

Gömrük Komitəsindən yumurta açıqlaması

"Yumurtanı xaricə 8,5 qəpiyə satırıq"

Dövlət Gömrük Komitəsi Azərbaycandan xaricə ixrac olunan yumurtanın sayı və ixrac qiyməti barədə açıqlama verib. Komitənin mətbuat xidmətindən "Yeni Məsəvat"a daxil olan açıqlamada bildirilir ki, bəzi kütləvi informasiya vasitələrində toyuq yumurtasının 0,1 sentə ixrac edilməsi barədə həqiqətə uyğun olmayan məlumatlar yayılıb. "Belə ki, guya Dövlət Gömrük Komitəsinin açıqladığı statistik rəqəmlərə görə 2017-ci ilin 9 ayı ərzində 202 707 ABŞ dolları dəyərində 162 milyon ədəddən çox yumurta ixrac edilib və bəzi riyazi hesablamalar aparılaraq 10 ədəd yumurtanın 2 qəpikdən də az dəyərləndirildiyi, bununla da ixracı həyata keçirən sahibkarların vergidən yayınmağa çalışdığı iddia edilir".

Dövlət Gömrük Komitəsi bildirir ki, yayımlanan rəqəmlər və bu rəqəmlərə söykənərək aparılan hesablamalar əsasında toyuq yumurtasının ixrac qiyməti barədə irəli sürülən iddialar həqiqətə uyğun deyil: "Komitə toyuq yumurtasının ixracı ilə bağlı ictimaiyyətə və mətbuata ümumiyyətlə hər hansı rəqəm açıqlamayıb və mənbəyi məlum olmayan bu rəqəmlər hər halda müəllifin təxəyyülünün məhsuludur".

Toyuq yumurtasının ixracı ilə bağlı rəqəmlərə gəlincə isə komitənin məlumatına görə, cari ilin 11 ayı ərzində Azərbaycandan xarici ölkələrə 352 min 710 ABŞ dolları dəyərində 7 milyon 052 min 040 ədəd yumurta ixrac edilib ki, bu da yumurtaların bir ədədinin təqribən 8.5 qəpikdən ixrac olunduğu deməkdir. Qurum "arzulayanlara" ixrac edilən yumurtanın qiymətini müəyyənləşdirmək məqsədilə bu rəqəmlər əsasında hesablamaları aparmağı tövsiyə edir.

Qeyd edək ki, 2016-cı ildə Azərbaycanda 1 milyard 609,8 milyon ədəd yumurta istehsal olunub. Daha 46 milyon 132,9 min ədəd isə idxal olunub. İdxal əsasən Türkiyədən icra edilib. Digər tərəfdən, yerli yumurta istehsalçıları stimullaşdırmaq məqsədilə ötən ilin oktyabrından Azərbaycana yumurta idxalına əlavə rüsum tətbiq olunub. Hər 1000 ədəd toyuq yumurtası üçün 100 dollar təşkil edən bu rüsum sayəsində kənardan idxal minimum səviyyəyə enib.

□ Dünya SAKİT

"Ürək-damar və xərçəng xəstəlikləri səbəbindən ölüm halları 15 faiz arta bilər"

"Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə, 2010-2020-ci illər ərzində Azərbaycanda Qeyri-infeksiyon xəstəlikləri (QİX), o cümlədən ürək-damar və xərçəng xəstəlikləri ilə bağlı ölümlərinin 15 faizədək artması gözlənilir".

"Report" xəbər verir ki, bunu Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin Səhiyyə siyasəti şöbəsinin müdiri Nabil Seyidov Tütünle Mübarizə üzrə IV Milli Konfransda çıxışı zamanı deyib.

O bildirib ki, rəsmi statistika əsasən, ölkədə insan ölümünün əsas səbəbləri sırasında ilk yeri ürək-damar, ikinci yeri isə onkoloji xəstəliklər tutur: "2008-ci ildə aparılmış təhlillərə əsasən Azərbaycanda bütün ölümlərin 87 faizi QİX-in payına düşür. Statistikanın təhlili göstərir ki, ürək-damar xəstəliklərindən ölənlərin sayı 51 faiz, xərçəng xəstəliyindən ölənlərin sayı isə 11 faizdir".

Mərkəz rəsmisi əlavə edib ki, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə, 2025-ci ilədək dünyada 20 milyon yeni xərçəng xəstəliyi qeydə alınacaq: "Həmin halların 4/5 hissəsi aşağı və orta gəliri olan ölkələrdə (Azərbaycan orta gəlirli ölkələrə aid edilir) baş verəcək. Bundan başqa, 2020-ci ilə-

dək heç bir tədbir görülməyə, dünyada və Azərbaycanda bütün ölümlərdə QİX-in payı 73 faizədək artacaq".

"Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə 2010-2020-ci illər ərzində Azərbaycanda Qeyri-infeksiyon xəstəlikləri (QİX), o cümlədən, ürək-damar və xərçəng xəstə-

likləri ilə bağlı ölümlərinin 15 faizədək artması gözlənilir".

"Report" xəbər verir ki, bunu Səhiyyə Nazirliyinin İctimai Səhiyyə və İslahatlar Mərkəzinin Səhiyyə siyasəti şöbəsinin müdiri Nabil Seyidov Tütünle Mübarizə üzrə IV Milli Konfransda çıxışı zamanı deyib.

Dekabrın 20-də Azərbaycan-Türkiyə xarici işlər nazirləri - Elmar Məmmədov, Mövlud Çavuşoğlu və Məhəmməd Cavad Zərifin üçtərəfli görüşü keçirilib. Qeyd edək ki, bu görüşdən əvvəl Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev İran İslam Respublikasının xarici işlər naziri Məhəmməd Cavad Zərifin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini və Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlunun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Azərbaycan, Türkiyə və İran XİN rəhbərləri Bakıda bir araya gəldi

Nazirlərin birgə bəyannaməsində Qarabağ məsələsinin ədalətli həllinə xüsusi önəm verilib

Hər iki görüşdə dövlət başçısı ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın səviyyəsindən məmnunluğunu bildirib, birgə layihələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı yaxşı nəticələrin əldə olunduğunu deyib.

İstanbulda İran prezidenti Həsən Ruhani ilə qısa söhbətini xatırladan prezident İlham Əliyev söhbət zamanı ikitərəfli münasibətlərimizin uğurlu inkişafı ilə bağlı fikir mübadiləsi apardıqlarını qeyd edib. İran xarici işlər nazirinin Azərbaycana bir ayda ikinci dəfə səfər etməsinin əlaqələrimizin yüksək səviyyəsinin göstəricisi olduğunu deyən dövlət başçısı bu səfərin ikitərəfli münasibətlərimizin gündəliyi ilə bağlı məsələlərin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığını bildirib. Azərbaycan-Türkiyə-İran xarici işlər nazirlərinin üçtərəfli görüşünə toxunan prezident İlham Əliyev bu görüşlərin artıq mütəmadi xarakter almasının önəmli qeyd edib, qardaş qonşu dövlətlərin nazirləri arasında keçirilən bu görüşü yaxşı bir təşəbbüs kimi dəyərləndirib. İranın xarici işlər naziri isə ölkəmizə son ayda ikinci dəfə səfər etməsinin və Azərbaycan prezidenti ilə görüşünün ikitərəfli münasibətlərimizin inkişafı baxımından önəmli vurğulayıb. O, Həsən Ruhaninin prezidentliyi dövründə əlaqələrimizin çox yüksək səviyyəyə qalxmasından İran tərəfinin böyük məmnunluq hissi keçirdiyini bildirib.

Bakıda keçirilən Azərbaycan-Türkiyə-İran xarici işlər nazirlərinin üçtərəfli görüşünə toxunan Məhəmməd Cavad Zərif bu formada görüşlərin əhəmiyyətini vurğulayıb və gələcəkdə də davam etdiriləcəyinə əminliyini ifadə edib. Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında bank, enerji, nəqliyyat, ticarət, sərmayə qoyuluşu sahələrində əlaqələrin perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, Bakıda keçirilən Azərbaycan-İran-Türkiyə xarici işlər nazirlərinin beşinci üçtərəfli görüşüdür. Növbəti görüşün İstanbulda keçirilməsi razılaşıdırılıb.

Regionda sülh və təhlükəsizliyin gücləndirilməsi üçün ümumi maraqlarını xüsusi vurğuladılar və bu kontekstdə suverenlik, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərin pozulmamasına hörmət və bütün mübahisələrin sülh yolu ilə həlli daxil olmaqla beynəlxalq hüquq prinsipləri üzrə öhdəliklərini qeyd etdilər.

Bu xüsusda, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yuxarıda qeyd olunan prinsiplər əsasında ən qısa müddətdə həllinin vacibliyini bir daha qeyd etdilər.

Müxtəlif səviyyə və platformalarda, habelə BMT, İƏT, Asiyada qarşılıqlı fəaliyyət və etimadın yaradılması konfransı, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı kimi beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində regional və beynəlxalq sülh, təhlükəsizlik və stabilliyin gücləndirilməsi məqsədilə ümumi maraqlar kəsb edən regional və global məsələlərə dair sıx məsləhətləşmələrin davam etdirilməsinə razılaşıdılar.

Əl-Qüds Əl-Şəriffə əlaqədar 13 dekabr 2017-ci il tarixində İstanbulda keçirilmiş İƏT-in Fövqəladə Sammitinin bəyannaməsini və yekun kommunikesini alqışladılar...

Göründüyü kimi, Qarabağa bağlı məsələ yenə də razılaşıdırılmış sənədin əsas müddələrinə bəzi bəzi dəyişikliklər və Bakının bu məsələyə önəmli ifadə edir. Ancaq bəyannamədə iqtisadi layihələrlə bağlı da məqamlar əksini tapıb.

□ Cavid TURAN

Trampın Qüdsə bağlı hədəsi, Bakının uğurlu diplomatik manevrləri

Arzu Nağıyev: "İsrailə əməkdaşlıqdan qopa bilmərik"

Elxan Şahinoğlu: "Tel-Əviv rəsmiləri İsraildə Azərbaycanın səfirliyini olmamasını da anlayışla qarşılayırlar"

BMT Təhlükəsizlik Şurasında dünya ictimaiyyətinin həmrəyliyi qarşısında təklənən ABŞ təşkilatı üzv ölkələri Qüds qərarı ilə bağlı hədələyib. Axar.az xəbər verir ki, ABŞ-in BMT-dəki daimi nümayəndəsi Nikki Heyli BMT üzvlərinin elektron poçt ünvanlarına göndərdiyi xəbərdarlıq mesajında Qüdsə bağlı səsvermədə ABŞ öleyhinə səs verənlər barədə Donald Trampa məruzə edəcəyini bildirib.

"Səsinə vermək barədə düşüncə prezidentin və ABŞ-in bunu xüsusi məsələ olaraq qəbul edəcəyini bilməyini istəyirəm. Prezident səsvermənin gedişi ilə yaxından maraqlanacaq. Məndən bizə qarşı səs verən ölkələr barədə məruzə istəyib. Bu barədə bütün səsləri qeyd edəcəyik", - Heyli elektron məktubda qeyd edib.

Xatırladaq ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasına Misir tərəfindən təqdim edilən Qüds layihəsinin lehinə 14 üzv səs vermiş, yalnız ABŞ veto qoymuşdu. Ancaq məlumata görə, məsələ BMT-də yenidən müzakirəyə çıxarılaçaq. Trampın mövqeyindən belə görünür ki, Ağ Ev Qüds məsələsində onun iradəsi əleyhinə çıxanlarla "hesablaşmaq" niyyətindədir. Üstəlik, İsrailin bir sıra mesajları müsləman ölkələrinin sürprizlə qarşılaşa biləcəyi ehtimalını yaradır. Bəzi ekspertlər hesab edir ki, Qarabağ kimi ciddi problemi olan ölkəmizin indiki durumda daha ehtiyatlı siyasət yürütməsi zəruridir. Hətta Türkiyə eyni mövqeni sərgilədiyimiz bir dövrdə İsrail kimi

güclü və lazımlı müttəfiqlə münasibətlərin qorunmasının vacibliyi qeyd olunur. Hər halda, balanslı siyasətə üstünlük verən Bakı bu məsələdə də ehtiyatını əldən vermir. İsrail dövləti ilə yüksək səviyyədə mövcud olan əlaqələrin davamı hər iki tərəf üçün önəm kəsb edir. Üstəlik, yəhudi lobbisi Qarabağ məsələsində Azərbaycanın yanında olsa, bu da bizim üstünlüyümüz deməkdir.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Amerika Yəhudi Təşkilatları Prezidentləri Konfransının icraçı direktoru Malkolm Honlayni qəbul edib. Güman ki, bu görüşdə iki dövlət arasında münasibətlərdən bəhs olunub.

Politoloq Arzu Nağıyev "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Azərbaycan Qüds məsələsində beynəlxalq norma və prinsiplərə zidd olan hər hansı bir bəyanat vermədi: "Məlum məsələdir ki, Qüds problemi məqsədyönlü şəkildə ortaya atılan bir məsələdir. Bunun əsas səbəbi Trampın seçkiqabağı yəhudi icmasına verdiyi söz və bundan gələcəkdə yararlanmaq, əvvəlki prezidentlərin həyata

keçirmədikləri bir sıra məsələlərin həllinin gerçəkləşdirilməsi idi. Rusiya bu problemin BMT çərçivəsində həll edilməsini təklif etdi və məlumdur ki, ABŞ BMT-də öz veto hüququndan istifadə etdi. Sonuncu dəfə bu hüquqdan 2011-ci ildə istifadə edən ABŞ, 1990-cı ildən başlayaraq, Ərəb-İsrail münaqişəsi ilə bağlı 14 dəfə yerləşdirilmə ilə bağlı qətnəmələrə veto qoyub".

A.Nağıyevin fikrincə, əslində bu reaksiyalar gözənilən idi: "Amma əsas regional faktorlardan olan İran kəskin reaksiya verdi. Məlum məsələdir ki, İsrail və ABŞ-la münasibətdə onun itirəcəyi bir şey yoxdur. Ona görə də HƏMƏS və Fələstinə dəstək gös-

tərir. Türkiyə də təbii ki, baş verənləri anlayır və bunun PKK və PYD-nin ABŞ tərəfindən yenidən gündəmə gətirilə biləcəyi ehtimalını başa düşür. Bir sözlə, bu proseslər ABŞ tərəfindən öz suverenliyinə təhdid kimi, yeni səfirliyin köçürülməsindən öz müstəsna hüququ olması kimi dəyərləndirilsə də, bu, yeni bir müharibənin alovlanmasına gətirib çıxara bilərdi. Azərbaycan məhz bu kontekstdən bəyanat verib. Türkiyə də öz növbəsində bu konfliktin böyük müharibəyə çevrilmək ehtimalına görə öz kəskin bəyanatları ilə yadda qaldı".

Politoloqun fikrincə, İsrail dövləti də bunu dəqiqliyi ilə anlayır və başa düşür ki, Azərbaycan

başqa cürə addım ata bilməzdi: "Biz bütün sülhmərəmli addımları dəstəkləyir, hər bir ölkənin ərazi bütövlüyü və suverenliyini beynəlxalq norma prinsiplərə uyğun qəbul edirik. Məhz buna görə də İsrailə əməkdaşlığımıza hər hansı bir zərər gələcəyi inandırıcı deyil və hər hansı imtinadan da söhbət gədə bilməz. Təbii ki, bu faktor qəbartağa çalışan bir sıra maraqlı qüvvələr və dövlətlər var, bunun da qarşısı diplomatik yolla alınır, çünki biz müstəqil siyasət yeridirik. Bu həm də hərbi sahədə, mədəni və digər sahələrdə, eyni zamanda Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı atılan addımlara da aiddir".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə "Yeni Müsavat"a dedi ki, ABŞ prezidenti Donald Trampın Qüdsü İsrailin paytaxtı kimi tanıması beynəlxalq aləmi və islam dünyasını silkelədiyi kimi, Azərbaycan üçün də müəyyən çətinliklər yaradır: "Bir tərəfdən Azərbaycan İslam dünyasının tərkib hissəsi kimi Trampın qərarını yanlış adlandırmaq, Şərqi Qüdsün Fələstinin paytaxtı kimi tanınmasına dair BMT qətnəmələrini dəstəkləmək məcburiyyətindədir, o biri tərəfdən isə İsrailə münasibətlərdə soyuqluq yaşaya bilməz. Bu çox həssas durumdur. Azərbaycanın bu məsələdə balanslı qorumaqdan başqa alternativ yoxdur. Türkiyə prezidenti Rəcəb Təyyub Ərdöğan İsraili sətərlə tənqid edə bilsin, ancaq Azərbaycan prezidentini onun kimi eyni sətərlərə qoyub üstünlük verə bilməz. Türkiyə bölgədə fəal siyasət yürüdüür, İslam aləminin aparıcı dövləti statusuna iddia edir. Bizim belə bir iddiamız yoxdur. Digər tərəfdən, Türkiyə hakimiyəti İsraili sətərlə tənqid edərkən, iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrin həcmi ilbəl artır. Əslində bu ziddiyyətdir. Burada türkəli rəsmilərin elektorata hesablanmış siyasəti var. Rəsmi

Bakının belə bir dərdi yoxdur. Bizim əsas dərdimiz işğal altındakı torpaqların azad olunmasıdır və eger bunun üçün İsrailin müasir silahları ala bilsə, Fələstin və İslam aləminin həmrəyliyi naminə İsrailə əməkdaşlıqdan qopma bilmərik".

E.Şahinoğlu təəssüflə qeyd etdi ki, həmin İslam həmrəyliyi Azərbaycan torpaqlarının iştəy məsələsində fərqi siyasət ortaya qoyur: "Sözə hamısı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir, əməldə isə müsəlman torpaqlarını işğal edən, məscidləri yerlə-yeksan edən Ermənistanla sıx əməkdaşlıq edirlər. Bu mənada Şərqi Qüdsə Dağlıq Qarabağ arasında və ya Ermənistanla İsrail arasında ele böyük fərq yoxdur. Buna baxmayaraq, İsraili sətərlə tənqid edən ölkələr Ermənistanla əməkdaşlıqda qəbahət görmürlər. Bu ikiüzlülüğü görən Azərbaycan milli təhlükəsizliyini əsaslanan siyasətini davam etdirməli, İsrailə neft satmalı, bu ölkədən silah almaqda davam etməlidir. "İsrailə diplomatik əlaqələr kəsilsin" deyənlərə isə bunu deməliyik: "Siz əvvəlcə işğalçı Ermənistanla əlaqələri kəsin!" Fikrincə, rəsmi Bakının Şərqi Qüds məsələsində İslam aləmi ilə həmrəylik nümayiş etdirməsi İsrail hökumətinin narahatlığına səbəb olmayacaq. İsrail rəsmiləri yaxşı anlayırlar ki, Azərbaycan İslam aləminin tərkib hissəsi olaraq beynəlxalq tədbirlərdə Fələstinin müstəqilliyinə dəstək vermək məcburiyyətindədir. Məncə, buna görə İsrail hökuməti Azərbaycanla münasibətlərini korrekte etməz. Tam əksinə, müsəlman ölkələrinin bir qismi ilə münasibətlərini daha da soyudan İsrail Azərbaycanla əməkdaşlıqda daha çox maraqlı olmalıdır. Ona qalsın, İsrail rəsmiləri Azərbaycanın İsrailə səfirliyinin olmamasını da anlayışla qarşılayırlar".

□ E.PASASOY, "Yeni Müsavat"

Bu ilin fevral ayının 13-də prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə ləğv edilən Nəqliyyat Nazirliyinin sabiq rəhbəri Ziya Məmmədov ətrafında proseslər son günlər yenidən fəallaşmış. Belə ki, üç gün əvvəl Ziya Məmmədovun ailə biznesi "Garant Holding"ə daxil olduğu deyilən "Delfin" MMC-nin "Bakı" futbol klubunun xüsusi mülkiyyətdə olan sahədən çıxarılması barədə məhkəmə iddiası təmin edilib. "Bakı" klubu "Baghlan Group"un sahibi, "Hafka" kimi tanınan iş adamı Hafiz Məmmədovundur. 1 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin qərarı hətta "Hakimiyyət Məmmədovları bağışlayıb" kimi iddialara səbəb olub.

davranmasına baxmayaraq, **kənd təsərrüfatının təsir effekti 4 dəfə güclüdür.** "Beləliklə, kənd təsərrüfatı həm də sosial missiyanı yerinə yetirir. Bu gün kənd təsərrüfatında bizim çox böyük ehtiyatlarımız var" deyərək, A.Əmiraslanov vurğulayıb.

Prezidentin köməkçisi

Vətəninədən bezənlər

Xalid KAZIMLI

2-3 il öncə nəşir Şahbaz Xuduğlu Hindistanda kitab festivalında iştirak edib qayıtdıqdan sonra "səfər qeydləri" janrında bir əla yazı yazmışdı, yazının içində bir maraqlı epizod da vardı.

Həmin epizod bundan ibarət idi: bir indus gənc Şahbaz bəyə nəse qulluq göstərir, ondan bəxş alır, ürəklənərək, ona deyir ki, mister, kömək elə bu ölkədən canımı qurtarım, gedim sizin ölkənizdə yaşayım.

Bu epizod yadıma bu günlərdə, BMT-nin iqtisadi və sosial məsələlər departamenti tərəfindən açıqlanan mühacir hesabatına dair xəbəri oxuyanda düşdü. Hesabatda göstərilir ki, dünyada 258 milyon insan mühacirdir və bunun 17 milyonu Hindistanlıdır.

Bəlkə də o 17 milyonun içində Xuduğlunun vasitəsilə Hindistandan canını qurtarmaq istəyən həmin gənc indus da var, bəlkə də yoxdur, bu, faktı dəyişir. Əsas odur ki, ortabab bir ölkənin əhalisi sayda Hindistanlı öz doğma vətənlərindən qaçır. Bu, ölkədən qaçanların, qaça bilənlərin, qaçmağa maddi imkanı çatanların, psixoloji baryeri aşanlardır. Yəqin ki, bu rəqəmin on misli qədər insan da Hindistanı tərk etmək üçün maddi vəsait, üz tuta biləcəyi ünvan, kömək edəcək yardımsevər şəxs tapa bilmir.

Bir Hindistan deyil, Meksikanın 13 milyon vətəndaşı mühacirdir. Çoxu da ABŞ-a sığınır. Prezident Tramp ABŞ-Meksika sərhədində bir neçə min kilometrlik hündür hasarı bu insanlara görə tikdirmək fikrindədir. Onların qarşısını almaq üçün başqa yol qalmayıb. Hətta bir ara meksikalılar sərhədi tunel qazaraq keçirdilər, sonra həmin tunelləri narkotik qaçaqmalçılığı üçün istifadə etdilər və işfa olundular - tunelin sonunda görünən işıqları söndürüldü.

Banqladеш əhalisinin yarısı da yox, üçdə ikisi ləngimədən öz ölkələrindən bərələr vasitəsilə qaçmağı düşünür və az qala hər həftə bərələrdən birinin okeanın suyuna qərqu olduğu, yüzlərlə mühacirin batdığı (və ya xilas edildiyi) barədə xəbərlər gəlir.

Bu əsnada 2010-cu ildə ABŞ-ın Cənubi Karolina ştatının paytaxtı Kolombiya şəhərində qonaq qaldığım professorun söhbətini xatırlayıram. İki nəfərdən ibarət ailənin heyətində "Toyota Korolla" markalı üçüncü avtomobili gördüm və soruşdum ki, bu kimindir. Professor dedi ki, o maşın banqladешli tələbəməndir, kömək etmişdim, almışdı, axırda getirdi, burada saxladı və öz vətəninə getdi.

Heç demə, Kolombiada universitetdə təhsil alan, sonra da elə həmin universitetdə iş tapıb qalan istedadlı tələbə bir gün vətən həsrətinə dayana bilməyib və ABŞ-dakı rahat həyatından imtina edərək Banqladешə qayıdıb.

Ola bilər ki, həmin adam bu saat 2009-cu ildə atdığı addımdan peşmandır və sonradan yenidən ABŞ-a qayıdıb. Ola da ola bilər, adam ölkəsinə döndəndən sonra yaxşı vəzifə tutub və bərə ilə aradan çıxmağı ağılinın ucundan keçirmir. Ancaq bunun Banqladешdən dünyaya axan mühacir selinin statistikasına təsiri yoxdur.

Bizim ölkəmizin mühacirlərinin sayı, şükürlər olsun ki, Rusiya, Çin, Suriya, Pakistan və Ukraynadan qaçan mühacirlərin sayı qədər deyil. Sözügedən hesabatda bildirilir ki, bu ölkələrin hər birindən 6 milyondan 11 milyona qədər insan miqrasiya edib.

Bununla belə, Rusiyaya pənah aparmış 12 milyona yaxın mühacirin içində ən böyük pay, heç şübhəsiz, bizə məxsusdur. Moskvada rüslərdən sonra ikinci ən böyük etnik qrup azərbaycanlılardır.

Onlar siyasi mühacir deyillər, hərbi münaqişələrdən, siyasi təqiblərdən qaçmayıblar, əsasən qastarbayterlərdir, dolanışqı arıncı gediblər.

Bizim mühacirlərlə bağlı belə bir reallıq var, Rusiya siyasi səbəblərdən dolayı ölkəsinə gələn mühacirlərə qucaq açmır, Avropa isə yaxşı güzəran motivi ilə qoca qitəyə sığınanlara xor baxır.

Son illərdə isə Rusiya əhalisinin 60 faizi (belə bir statistik göstərici də açıqlanıb) miqrantlara qarşıdır, onların qəbul edilməməsinə, bundan əvvəl gələnlərin isə öz ölkələrinə deportasiya olunmasını istəyirlər. Bu niyyətdə olanlar ildən-ile artır.

Daha bir reallıq isə budur ki, Rusiyada doğum səviyyəsində artım məhz miqrantların sayəsindədir. Əgər Rusiya mühacir qəbul etməsə və onlara deportasiya siyasətini gücləndirsə, təxminən 10 ildən sonra bu ölkədə demografik fəlakət baş verəcək, doğum səviyyəsi enəcək, əhalinin gənc kəsimi azalacaq, işçi qüvvəsi yox olacaq.

Həminin razılaşdığı fakt isə budur: heç kəs kefdən miqrasiya etməz.

Ziya Məmmədovun iqtidarla son bağı qırılır - təfərrüat

Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin bir qərarı niyə "Hakimiyyət Məmmədovları bağışlayıb" iddialarına səbəb olub; sabiq nazirdən fərqli olaraq onun qudası Heydər Əsədov etibarlı yox, etimadı itirib; prezidentin aqrar məsələlər üzrə köməkçisi kənd təsərrüfatındakı geriliyi tənqid etdi

Məlumdur ki, hələ Z.Məmmədov işdən çıxarılmazdan bir neçə ay əvvəl "Garant-Holding"ın faktiki sahibi olan oğlu Anar Məmmədov Bakıdakı işlərini buraxaraq birdəfəlik Londona yerləşib. Onun artıq 1 ildən çoxdur ki, ölkəyə qayıtmadığı deyilir. A.Məmmədov ölkəni tərk etdikdən və atası işdən çıxarılandıqdan sonra belə xəbərlər yayılmışdı ki, tezliklə "Garant-Holding"ın başına Z.Məmmədov özü keçəcək və şirkətlər qrupu əvvəlki nüfuzunu bərpa edəcək. Amma bu xəbərlər gerçəkləşmədi və iddialara görə, "Garant-Holding"ın Azadlıq prospektində yerləşən mərkəzi ofisinin qapısı A.Məmmədov ölkədən gedəndən qifillənib. Üstəlik, holdinqə daxil olan şirkətlərin bir-birinin ardınca bağlandığı və ya "əl qoyulduğu" barədə də xəbərlər var.

"Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, "Məmmədovların bağışlanması" xəbərlərinə səbəb olan məlum "Delfin" MMC də artıq onlara bağlı deyil. Mənbənin iddiasına görə, hələ Anar Məmmədov ölkəni tərk etmək ərafəsində olanda Bakı-Sumqayıt yolunun kənarındakı məşhur "Delfin" hotel ondan alınmış. Məhkəmə qərarını əldə edə bilmədiyimiz üçün iddiaçının kimliyi barədə dəqiq bilimiz yoxdur, amma keçmiş şirkətləri və onlara xeyli qəzəbli olan Hafiz Məmmədovun məlum qərardan sonra susqunluğu ("Bakı" klubu qərardan apelyasiya şikayəti verib) mənbənin məlumatını təsdiqi kimi izah edilə bilər. Yəni Məmmədovların bağışlanılmasından söhbət belə gedə bilməz.

Bu iddiaları doğrulayan başqa bir xəbər də var. Söhbət Məmmədovların iqtidarla "son bağı" hesab olunan Anar Məmmədovun qayınatası Heydər Əsədovdan gedir. Doğrudur, onun vəzifədən gedəcəyi ilə bağlı xəbərlər Z.Məmmədovun istefaya göndərilməsindən əvvəl də vardı. Amma məlumdur ki, "MTN işi" qalmaqallı ortaya çıxanda Eldar Mahmudovun qohum-aqrəbası dərhal işdən uzaqlaşdırılmadı, müəyyən müddət sonra kreslolarını itirdilər. Sabiq MTN şefinin ən yaxın qohumu və köməkçisi Vüqar Mahmudov isə bu yaxınlarda həbs edildi.

Sırr deyil ki, H.Əsədovun 2013-cü il prezident seçkisindən sonra nazir kürsüsünə gətirilməsində (buna qədər o, Hesablama Palatasının sədri olub-red.) Z.Məmmədovun da rolu olub. Amma Z.Məmmədov hakimiyyət üçün ən vacib olan keyfiyyəti - etibarlı itirdiyi üçün vəzifəsini də itirdi. H.Əsədov isə ambisiyasız və Məmmədovlardan məsafəli

keçə bilərdi, amma indi ölkə iqtidannın ən prioritet və ciddi diqqət yetirdiyi sahə məhz kənd təsərrüfatıdır. Bu sahədə isə arzu edilən nəticə yoxdur. Yeni H.Əsədovun istefasını zəruri edən indilikdə onun Məmmədovlarla bağlılığı deyil, bu sahədə nazir kimi uğur əldə edə bilməməsidir. Təsədüfi deyil ki, prezidentin aqrar siyasət məsələləri üzrə köməkçisi - şöbə müdiri Azər Əmiraslanov kənd təsərrüfatı ilə bağlı tənqidi fikirlər söyləyib.

"APA-Economics" xəbər verir ki, **A.Əmiraslanov deyib ki, ölkənin ərzaq təhlükəsizliyi məhz kənd təsərrüfatının inkişafından asılıdır:** "Ərzaq təhlükəsizliyi az qala milli təhlükəsizlik, iqtisadi təhlükəsizlik səviyyəsində olan bir məsələdir. Nəzərə alınmalıdır ki, əhalimizin yarısı kəndlərdə yaşayır. Bu isə həm də o deməkdir ki, kənd təsərrüfatı sosial sabitliyin, kəndlərdə həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinin əsas şərtidir". **O deyib ki, digər sahələrlə müqayisədə**

açıq şəkildə bildirib ki, kənd təsərrüfatı digər sahələrdən geri qalır: "Əgər biz müqayisə aparsaq, kənd təsərrüfatı digər sahələrlə müqayisədə səhərlərə qarşı uduzuru. Burada gəlirlilik səviyyəsi xeyli aşağı olduğundan dövlət davamlı olaraq öz dəstəyini verir. Biz kənd təsərrüfatı sahəsini inkişaf etdirməklə yanaşı, sözsüz ki, düzgün, əsaslandırılmış prinsipləri əldə rəhbər tutmalıyıq. Hesab edirik ki, yeni yaradılmış qurumlar öz fəaliyyətini bu prinsiplər əsasında quracaqlar. Bu prinsiplər bizi uğura aparan əsas amildir" deyərək, o bildirib.

Xəbərlər var ki, ilin əvvəlində hakim komandada ciddi dəyişikliklər gözlənilir. Kadr dəyişikliyinə isə iqtisadi nazirlik və komitələrdə başlayacağı gözlənilir ki, bu seferdə 2 nazirin postunu itirəcəyi deyilir. Məmmədovların "geriləyən saati" və nazir-qudanın hakimiyyətin etimadını doğrultmaması göz qarşısındadır. □ "YM"

Hesablama Palatası yenidən "Azərenerji" ASC-nin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin auditini apararaq xeyli nöqsanlar aşkarlayıb. Qurumun məlumatına görə, "Azərenerji" ASC-nin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətində gəlirlər və xərclər smetalarının aidyyəti dövlət qurumları ilə razılaşdırılması, rentabelliyyə mənfəi təsir etməklə zəruri artıran amillərin qismən aradan qaldırılması imkanlarından istifadə olunması, aktivlərin, debitor və kreditör borcların uçotunun və hesabatlılığının təşkili, daxili audit sisteminin formalaşdırılması sahəsində bir sıra nöqsanlar aşkar olunub.

Həmçinin elektrik enerjisinin satışı üzrə debitor borcların artması, müxtəlif mənbələr hesabına həyata keçirilən kapital qoyuluşlarından səmərəli istifadə olunmaması halları müşahidə olunub.

Maraqlıdır ki, Hesablama Palatasının Kollegiyası aşkarlanmış nöqsanlar barədə məlumat və qərarı "Azərenerji" ASC-nin özünə göndərmiş. Qurum bunu yol verilmiş nöqsanların əsasən audit dövründə aradan qaldırılması ilə əsaslandırır. ASC-yə qalan nöqsanların qısa müddət ərzində aradan qaldırılması və həyata keçirilmiş tədbirlər barədə Hesablama Palatasına məlumat verilməsi tövsiyə olunub.

Onu da qeyd edək ki, Hesablama Palatası 2015-ci ildə "Azərenerji" ASC-də yoxlama apararaq ciddi pozuntular aşkarlamışdı. Həmin ilin dekabrında Palatanın rəsmi saytında yayılan məlumatda həyata keçirilmiş audit tədbirlərinin "Azərenerji"yə ayrılan

"Azərenerji"ni toxunulmaz

edən səbəblər

Hesablama Palatası niyə aşkarladığı faktlara adekvat addım atmır?

büdcə vəsaitlərinin xərclənməsində ciddi pozuntular üzə çıxardığı vurğulanırdı. Bildirirdi ki, "Azərenerji" ASC tərəfindən dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu üçün tələb olunan büdcə vəsaitlərinin proqnozlaşdırılması zamanı sahə üzrə dövlət investisiya layihələrinin əsaslandırılmasını, ilkin strukturunu və qiymətləndirilməsini özündə əks etdirən investisiya təklifləri tərtib edilməyib. Birbaşa layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması, layihənin

texniki iqtisadi əsaslandırılması və qiymətləndirilməsi aparılmayıb. Tikinti layihələri şəhərsalma və tikintiyə dair normativ sənədlərin tələblərinə uyğunluğunun yoxlanılması, həmin tikinti obyektlərinə ayrılmış vəsaitlərin səmərəli istifadəsinin qiymətləndirilməsi üçün ekspertizadan keçirilməyib. Habelə müvafiq qaydaların tələblərinə uyğun olaraq tikintilərin cari qiymətlər səviyyəsində ehtimal olunan dəyəri müəyyən edilməyib.

Auditor bir neçə halda paylayıcı elektrik şəbəkələrinin yenidən qurulması layihəsi üzrə obyektlərin layihə-smeta sənədlərinin podratçı təşkilatın sifarişinə əsasən hazırladığını müəyyən edib. Həmçinin layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması xərclərinin podrat müqaviləsinə daxil edildiyini, işlərin yerinə yetirilməsi zamanı podratçıya artıq vəsait ödənilməsinə qədər çıxarıb. Yoxlamalar nəticəsində müəyyən olunub ki, "Azərenerji" ASC işlərin və xidmətlərin satın alınması zamanı bəzi hallarda satınalma proseduru tətbiq edilmədən podratçılarla birbaşa müqavilələr bağlanmışdır. Hesablama Palatası həmçinin müəyyən edib ki, bir neçə obyektin tikintisi başa çatdırsa da, Dövlət qəbul Komissiyası tərəfindən istismara qəbul edilməyib. Ancaq həmin obyektlərin dəyərinin ASC-nin maliyyə hesabatlarında aktivlərə aid edildiyi üzə çıxıb.

Bütün bu ciddi pozuntulara baxmayaraq, 2015-ci ildə Hesablama Palatası "Azə-

renerji"də aparılmış yoxlamaların nəticəsini tədbir görülmək üçün hüquq-mühafizə orqanlarına göndərmək əvəzinə ASC-yə tövsiyə edib ki, bu pozuntuları aradan qaldırsın və belə hallara gələcəkdə yol verməsin.

Hesablama Palatasının "Azərenerji" ASC-yə qarşı bu qədər humanist davranmağının səbəbi nədir? Nədən Palata aşkarlanan nöqsanlarla bağlı məlumatı ASC-nin özünə göndərməklə kifayətlənir?

İqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov belə halların olmasının əsas səbəbi kimi Hesablama Palatasının səlahiyyətlərinin məhdudluğunu önə çəkir: "Bir çox hallarda Palatanın üzə çıxardığı nöqsanlarla bağlı daha kəskin qərarların qəbul olunmadığını müşahidə edirik. Bəzi hallarda isə buna Palatanın səlahiyyətlərinin məhdudluğu imkan vermir. Buna görə də biz təklif etmişik ki, Palatanın səlahiyyətləri artırılmalı, ona bəzi hallarda birbaşa olaraq cəza hüququ verilsin. Bu gün Azərbaycan Vergilər Nazirliyinin istintaq hüququ var, Hesablama Palatasının isə bənzər hüququ yoxdur. Düzdür, aidyyəti qurumlara, hüquq-mühafizə orqanlarına araşdırılmaq üçün materiallar göndərə bilər. Lakin göndərdiyi materiallar üzrə zəruri hesab etdiyi qərarların qəbuluna təsir imkanları yoxdur".

Hesablama Palatası haqqında yeni qanun layihəsinin hazırladığına dair məlumat

ların yayıldığını deyən ekspert sənəddə qurum üçün əksini tapmalı olan səlahiyyətləri sadaladı: "Biz bilmirik ki, yeni qanunda hansı səlahiyyətlər nəzərdə tutulur. Lakin fakt odur ki, Azərbaycanda Hesablama Palatası tam müstəqil qurum deyil. Bu müstəqillik ilk öncə ölkə Konstitusiyasında əksini tapmalıdır. Palata ilə bağlı digər məqam orada çalışanların həyat təhlükəsizliyinin təmin olunmasıdır. Digər məsələ Palata üzvlərinin səlahiyyət müddətidir. Bir çox ölkələrdə Palata üzvləri üçün uzunmüddətli səlahiyyət dövrü müəyyən edilmişdir. Bu isə onların müstəqilliyini təmin edən başqa faktorlardandır. Məsələn, ABŞ-da Palata üzvlərinin 15 illik fəaliyyət dövrü var. Buna görə də onlar parlamentdən asılı olmurlar. Yəni parlamentin Palata üzərində təzyiq imkanı olmur. Bizdə isə bu müddət 5 ildir, bu isə üzvlərin Milli Məclisdən asılılığını yaradır".

Konkret "Azərenerji" ilə bağlı məqama gəlincə, ekspertin fikrincə, həm Hesablama Palatası, həm də digər qurumların açılmasıdan ASC-də ciddi pozuntu və nöqsanların olduğu açıq hiss olunur: "Lakin məlum olmayan səbəblərdən bu qurumla bağlı daha ciddi tədbirlər görülmür. Burada həm obyektiv, həm də subyektiv səbəblər ola bilər. Daha dəqiq cavabları yəqin ki, yoxlamaları həyata keçirən qurumlar verə bilərlər".

□ **DÜNYA**

Publik hüquqi şəxsə çevrilən yol qurumunun səlahiyyətləri artır

Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin hansı hüquqları olacaq?

"Azəravtoyol" ASC-nin publik hüquqi şəxsə çevrilməsi prosesi yekunlaşmaq üzrədir. Prezident İlham Əliyevin dekabrın 19-da imzaladığı Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında fərmana əsasən ASC yenidən təşkil edilir. Xatırladaq ki, prezident "Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi" publik hüquqi şəxsin yaradılmasına dair fərmanı oktyabrın 18-də imzalamışdı. Dekabrın 19-da isə prezident tərəfindən Agentliyin Nizamnaməsi, strukturu təsdiqlənib.

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi Azərbaycan Respublikasının avtomobil yolları təsərrüfatı sahəsində xidmətlər göstərən, balansına verilmiş avtomobil yollarının, habelə körpülərin,

tunellərin və digər yol qurğularının layihələndirilməsini, istismarını, bərpasını, təmirini, yenidən qurulmasını və tikilməsini, avtomobil yollarının və yol qurğularının qorunub saxlanılmasını və onların vəziyyətinə nəzarəti, o cümlədən yol infrastrukturunun inkişafı ilə bağlı digər işləri kompleks şəkildə həyata keçirən publik hüquqi şəxsdir;

"Azəravtoyol" ASC-nin balansında olan əmlak Agentlik dövlət qeydiyyatına

alınandan sonra bir ay ərzində onun balansına keçirilməlidir. Agentliyin nizamnamə fondu 644 milyon 987.156 min manat təşkil edəcək.

AYDA prezidentin təyini etdiyi İdarə Heyəti üzvləri tərəfindən idarə olunacaq. İdarə heyəti sədrdən və iki müavindən ibarət olacaq.

Publik hüquqi şəxsə çevrildikdən sonra yol təsərrüfatı ilə məşğul olacaq agentliyin tərkibində təsərrüfat cəmiyyətləri, hüquqi şəxs statusu-

na malik olmayan təşkilatlar (idarələr), həmçinin filial və nümayəndəlikləri fəaliyyət göstərəcək.

Agentlik dövlət qurumu olmadığı üçün ona sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq səlahiyyəti verilir. Qurumun nizamnaməsinə görə, AYDA ümumdövlət əhəmiyyəti daşıyan fəaliyyətlə məşğul olur: "Agentlik bu nizamnamədə qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul ola bilər".

Baş sənəddə həmçinin agentliyin fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun, yol təsərrüfatı üçün zəruri olan xammalın və materialların istehsalını və satışını həyata keçirmək, Azərbaycan Respublikasının ərazisindən keçən beynəlxalq nəqliyyat dəhlizində və alternativli olan digər avtomobil yollarında ödənişli avtomagistralların, körpülərin, tunellərin və digər yol qurğularının tikintisi və yenidən qurulmasını ilə əlaqədar layihələrin həyata keçirilməsi zamanı texniki və müəllif nəzarətini həyata keçirir; körpülərin və digər yol qurğularının texniki sınağını keçirir, avtomobil yollarının, körpülərin, tunellərin və digər yol qurğularının texniki pasportunu tərtib edir.

Nəhayət, yeni quruma sahibkarlıqla məşğul olmaq hüququ verildiyinə görə onun maliyyələşmə mənbələrinin sayı da artırılıb. Belə ki, nizamnaməsinə görə, agentliyin əmlakı təsisçi tərəfindən ödənilən nizamnamə fondundan, təsisçi tərəfindən ona verilmiş digər əmlakdan, həmçinin dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərdən, fəaliyyətdən əldə olunmuş gəlirdən, ianələrdən, qrantlardan, cəlb edilən investisiyalardan və qanunla qadağan edilməyən digər vəsaitlərdən formalaşır.

□ **İqtisadiyyat şöbəsi**

Son zamanlar qaradaş Türkiyənin Qarabağ məsələsinin həlli prosesinə daha aktiv müdaxilə etmək cəhdləri işğalçı Ermənistanda ciddi narahatlıq doğurub. Xüsusilə də R.T.Ərdöğənin V.Putinlə davamlı görüşləri zamanı Qarabağ məsələsindən bəhs olunması, Ankaranın işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinin azad olunmasını Ermənistanla sərhədlərin açılması üçün əsas şərt olaraq irəli sürməsi, Türkiyənin dövlət rəsmilərinin, ordu generallarının Azərbaycanı intensivləşən səfərləri İrəvanda təlaşa səbəb olub.

müqavilələri".

Q.Çaxmaqlı xatırladı ki, Ermənistan bu müqavilənin şərtlərini pozaraq, Naxçıvanın yaşayış məntəqəsini - Kərki kəndini - işğal edib. Bu yerdə xatırladaq ki, **Q.Çaxmaqlının** barəsində bəhs etdiyi Kərki kəndi 1990-cı ildə Ermənistan tərəfindən işğal edilib. Səderək rayonunun inzibati tabeliyində olan kənd Arpa çayı sahilində yerləşir. İşğaldan sonra kəndin didərgin düşmüş əhalisini məskunlaşdırmaq üçün Kəngərli rayonunda yeni qəsəbə salınıb. Məcburi köçkünlər Yeni Kərki qəsəbəsində məskunlaşdırılıb. Ekspert cəbhənin Naxçıvan

görürsə, nədən Türkiyə yanındakı Ermənistanı görməsin? Bir halda ki, onun ərazisinə iddialarını prezident səviyyəsində dilə gətirirlər və hələ də Türkiyənin ərazi bütövlüyünü dünyada tanımayan tək ölkə Ermənistandır, bəlkə də o məqam yetişib". Qarabağ məsələsində gəldikdə, ermənişünas alim bildirdi ki, məsələnin müharibəsiz həll variantı yoxdur: "Əgər dediyimiz istiqamətdə münaqişə alovlanarsa, Qarabağda antiterror əməliyyatları keçirmək imkanı yaranacaq, bunu etmək üçün isə bir çox faktorları həll etmək lazımdır. Onlardan biri digər ölkələrin, xüsusən ABŞ-in

ni Eduard Şarmazanov bununla bağlı dedi ki, vəziyyətdən xəbərimiz var. Müdafiə naziri bu haqda məlumat verəcək".

Bu günlərdə Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi **Movses Hakopyan** da aprel döyüşləri Azərbaycan ordusunun qələbəsinə etiraf edib. "Biz qələbə qazandıqımızı nə qədər desək də, faktiki olaraq əlverişli mövqedə olan Lələtəpəni itirdik" (ordu.az). "Niyə onu qaytara bilmirik? Təlimat, yoxsa imkanlarımız yoxdur?" sualına isə bu şəkildə cavab verib: "Yaranmış vəziyyət qəbul edilmiş qərarların nəticəsidir. Bu

Azərbaycanın ABŞ-ın "təhlükə" saydığı iki qonşusu....

Rusiya və İran arasında ziyan görməmək üçün nə etməli?

ABŞ prezidenti Donald Trampın açıqladığı yeni Milli təhlükəsizlik strategiyası dünya gündəmini zəbt edib. 53 səhifəlik strategiya sənədində dünyaya və Azərbaycanın yerləşdiyi region ölkələrinə ciddi mesajlar göndərilib. Sənəddə açıq şəkildə Rusiya və Çinin Amerikanın dünya qaydasına təhdid yaratdığını bildirilib. Sənəddə Rusiya və İran təhlükəli dövlətlər kimi xarakterizə edilib.

ABŞ kimi dünya nəhənginin "təhlükə" adlandırdığı bu iki dövlət Amerikadan min kilometrə uzaqda yerləşir. Azərbaycan isə hər iki dövlətlə sərhəd qonşusudur. Xəritəyə nəzər yetirmək kifayət edir ki, Azərbaycanın Rusiya və İranın arasında yerləşən və onlarla müqayisədə çox kiçik olan bir ölkə olduğunu görə. Azərbaycanın məhz bu cür mürəkkəb, çətin coğrafi mövqedə yerləşməsi əsrlər boyu başına belələrin gəlməsinə gətirib çıxarıb. Rusiya ilə İran tarixdə bir neçə dəfə Azərbaycanı öz aralarında bölüşdürüblər. Nəticədə bugünkü müstəqil Azərbaycan onların arasında kiçik ərazilə bir dövlət kimi qalıb. Bu kiçik ərazidə belə, müstəqilliyini qurbanlar bahasına əldə edib.

Bəs Azərbaycanın strategiyası necə olmalıdır ki, ABŞ-ın belə təhlükə saydığı iki böyük dövlətin arasında başını salamat saxlasın, müstəqilliyini qoruya bilsin?

VİP sədri Əli Əliyev "Yeni Müsavat"a öncə bildirdi ki, Donald Trampın açıqladığı milli təhlükəsizlik haqda strategiya dünyaya yeni administrasiyanın baxışını nümayiş etdirir. Doktrina ilə yanaşı ABŞ-ın gələn il üçün hərbi xərcləri də elan edilib-700 milyard ABŞ dolları. Hərbi doktrinanın detalları arasında Rusiya Çinlə birlikdə ABŞ-ı dünya çapında təhdid edən, onun liderliyinə mane olan dövlətlər sırasına aid edilib. İran isə Şimali Koreya ilə birlikdə dünya üçün təhlükə adlandırılıb. Azərbaycana gəldikdə, Rusiya və İran iç həyatımıza həlledici təsirə malik dövlətlərdir: "Rusiyanın açıq, İranın isə alt təsirləri dövlət üçün problem yarada bilmək potensialına malikdir. Azərbaycan hakimiyyətdə kimin olmasından asılı olmayaraq hər iki qonşunun maraqlarını xarici siyasətində nəzərə almalıdır. Belə aqressiv dövlətlər arasında yerləşməyimiz xarici siyasi kursumuzda ehtiyatlı davranmağı şərtləndirir. Hər iki dövlət dünyanın təqəttüblü olmaması üçün ciddi addımlar atır. ABŞ isə Trampın dili ilə "Güc vasitəsilə sülh" şüarını irəli sürüb. Barak Obama administrasiyasının formasız və amorf kursundan sonra Donald Trampın sərt güc təbiiqi ilə bağlı bir illik öhdəliyi bölgəyə və dünyaya yaxşı heç nə vəd etmir. Hər halda, həm qonşularımızla, həm də dünya güc mərkəzləri ilə dənəni qorumağımız qaçılmazdır".

Partiya sədrinin fikrincə, ABŞ-ın hər iki qonşumuza qarşı ehtimal olunan təzyiqli siyasəti onları yaxın ətraflarına qarşı təhdiddə məcbur edəcək.

□ Etibar SEYİDAĞA

İrəvanın Naxçıvan qorxusu.

Ermənistan parlamentində həyəcan

Erməni deputatlar hökumətdən izahat istədi: "Azərbaycan Naxçıvan sərhədinə qoşun yığır"; Qafar Çaxmaqlı: "Ermənistan bu müqavilənin şərtlərini pozaraq, Naxçıvanın yaşayış məntəqəsini - Kərki kəndini - işğal edib"; Türkiyə XİN rəhbəri: "Ermənistan qonşuları ilə necə davranmalı olduğunu bilməlidir"

Dekabrın 20-də axşam isə Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırım Naxçıvana səfər etməli idi. Məlumatla görə, B. Yıldırım dekabrın 21-də Naxçıvan Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovla görüşəcək. Ancaq şübhəsiz ki, bu, sıradan bir səfər deyil. Son zamanlar Ermənistan Naxçıvanda Azərbaycan ordusu hissələrinin genişmiqyaslı hərbi təlimlərindən həyəcanla bəhs edirlər. Hətta məlumata görə, erməni hakimiyyəti Qarabağdakı ordu hissələrinin bir qismini Naxçıvanla sərhəddə yerləşdirmək məcburiyyətində qalıb.

"Ermənistanda belə bir fikir var ki, Rusiya bu ölkənin Avropa İttifaqına meyli etməsi və Avropa İttifaqı ilə ortaqlıq müqaviləsi imzalamasını bağışlamayacaq".

Ermənişünas alim Qafar Çaxmaqlı bu fikirləri "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi. Ekspertimiz qeyd etdi ki, hazırda Ermənistan Rusiyanın bu ölkəni cəzalandıracağı günü gözləyirlər: "Ermənistanı cəzalandırmaq üçün Naxçıvan istiqamətindən ona zərbə vurulacağını keçən həftə Ermənistan mətbuatı yazmışdı. Nədən Naxçıvan? Çünki Rusiya bəzi planları təkbaşına etmək istəmir, buraya Türkiyəni də qoşmaq istəyir. Naxçıvanla bağlı beynəlxalq müqavilələri təsbit edilmiş Türkiyənin haqları var. O cümlədən Ermənistanın da altına imza atdığı Qars və Moskva

Qafar Çaxmaqlı

istiqamətindən gərginliyin yaranmasını istisna etmir: "Dolayısı ilə Rusiyanın da Qars müqaviləsində tərəf olduğunu nəzərə alsaq, burada bir aprel döyüşünə bənzər döyüş olacağı ehtimalı var. Və beləliklə, Rusiya özü də "ərindən boşanmamış başqa birinə ərə gedən" - rus politoloqun sözüdür - Ermənistanı cəzalandırmaq istəyir. Qüdsə bağlı olaylar göstərdi ki, Türkiyə ona dünyada ideoloji anlamda zərbə vuran və düşmənçilik siyasətini davam etdirən bu terrorçu və işğalçı ölkəni yerində tutmaq istəyir. Çünki son zamanlar ölkənin təhlükəsizliyi ilə bağlı narahatlıqlar var. ABŞ özünlü təhlükəsizliyi üçün Çin və Rusiyanı

bu məsələyə maksimum müdaxiləsini azaltmaqdır".

Q.Çaxmaqlı qeyd etdi ki, Türkiyənin baş nazirinin bu əfəfədə Naxçıvana gəlişi vəziyyətin ciddiliyindən xəbər verir: "Gözləyək, görək siyasi gərginliklər daha nə sürprizləri dikte edəcək".

Erməni dilini mükəmməl bilən alim qeyd etdi ki, elə bizimlə danışmazdan bir az əvvəl işğalçı ölkənin parlamentindəki müzakirələri də dinləyib: "Ermənistan Milli Məclisində dövlət büdcəsi müzakirə olunur. Orada da bu məsələlərdən narahatlıq ifadə edildi. Deyirlər ki, Azərbaycan Naxçıvan sərhədinə qoşun yığır. Hökumətdən izahat tələb olunur. Milli Məclisin sədr müavini

gün cəbhə xətti bu mövqedən keçir. Cəbhə xəttinin əvvəlki vəziyyətini bərpa etmək mümkün olmayıb. Bəzi beynəlxalq təşkilatların və Rusiyanın müdaxiləsi nəticəsində uzunmüddətli müharibənin qarşısı alınıb". Müsahibə zamanı Hakopyan Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin öz doğma torpaqları üçün hər an əməliyyatlara başlaya biləcəyini də söyləyib. "Siz elə zənn etməyin ki, Azərbaycan Qarabağı tutmaq istəmir, onun arzuları daha genişdir. Qarabağı, Süni (Zəngəzur-red.), vaxt gəldikdə İrəvanı tutmağı arzulayır", - deyərək Hakopyan öz qorxusunu gizlədə bilməyib.

"Türkiyə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycan üçün məqbul həll yolunu dəstəkləyir". Bunu Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu Bakıda keçirilən Azərbaycan, Türkiyə və İran XİN başçılarının üçtərəfli görüşünün yekunlarına dair mətbuat konfransında deyib. "Ermənistan günahkardır və bunu etiraf etmək istəmir. Ermənistanla əlaqələrimizin bərpa olunması üçün əvvəlcə onlar qonşularını Azərbaycan torpaqlarından çıxarmalıdır. Ermənistan qonşu dövlətlərə qarşı münasibətinə yenidən baxmalı, ərazi iddialarından əl çəkməli və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hörmət etməlidir. Ermənistan tələblərimizi yerinə yetirmədiyi müddətdə onlarla

nədəsə razılaşağımız açıqlamaların bizim üçün heç mümkün deyil", - M.Çavuşoğlu bildirib.

"Ermənistan həm suçlu, həm güclü. Bu ölkə Azərbaycan torpaqlarının 20 faizini işğal edib. Xocalı faciəsi ortadadır. Biz münaqişənin Azərbaycanın qəbul etdiyi həll formulu dəstəkləyirik"- Çavuşoğlu əlavə edib. O bildirib ki, Ermənistan qonşuları ilə necə davranmalı olduğunu bilməlidir: "Ermənistan şərt irəli sürdük ki, işğal edilmiş torpaqları azad edəcək və bundan sonra münasibətlər normallaşacaq. Ermənistan tərəfindən verilən

açıqlamaların bizim üçün heç bir hökmü yoxdur".

Türkiyə XİN başçısının mövqeyi bir daha sübut edir ki, Ankara Qüdsə bağlı prinsiplərdən sonra Qarabağa da analoji münasibətini göstərməsi zərurətini ciddi şəkildə nəzərə alır və digər müsəlman ölkələrinə nümunə göstərir. Görünür, Ermənistandakı bəzi dairələr məhz bu kimi məsələləri nəzərə alır və 1918-ci il hadisələrini xatırladaraq, "türklər gəlir" düşüncəsi ilə həyəcan içində vurnuxurlar...

□ E.PAŞASOY,
"Yeni Müsavat"

Sirk arenası

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

**"Bulaqlar qupquru,
səma dupduru,
bu yurda çox gördü Tanrı uğuru...
İndi hansı səmtə, haraya doğru
üz tutub gedəsən qar yağa-yağa?
Tale görə-görə, baxt baxa-baxa
üzümə bahar yox,
qar gəlir yenə,
məne vətən yolu
dar gəlir yenə..."**

(Vaqif Səmədoğlunun 1993-cü ildə yazdığı şeirdən)

Rusiyanın Ukraynadan qopardığı Kırım ərazisində tatarlara qarşı repressiyalar davam edir. Onları həbs edir, işdən qovur, nəhayət, öldürürlər. Təzəlikcə tatarlar bu repressiyaya etiraz üçün təkadamlıq piketlər eləmişdilər. Ən azı 40 yaşayış məntəqəsində tək adamlar plakat qaldıraraq Rusiyanın siyasətinə etirazını bildirmişdi. Tragikomediya odur ki, yerli orqanlar bu 40-dan çox adamı "birgə qanunsuz aksiya təşkili" ittihamı ilə cəzalandırdı. Baxmayaraq, bunlar hər biri tamam ayrı ərazilərdə idilər, tək olmuşdular. Həmin xəbəri oxuyanda dərhal bizim ölkədə təkadamlıq etirazların iştirakçılarının cəzalanmasını xatırladım. Qanuna görə, bir adam küçədə sakitcə dayana bilər, ancaq bizdə buna görə də adamı tuturlar.

Repressiyalar dünya yaranandan bəri xarakterini, formasını dəyişməmişdir. Bu, Qədim Romada da belə olub, Şumer dövlətində də. Bəlkə meşədə yaşayan tayfalar üçün aktual olmayıb, hərçənd, cəngəllikdə təkadamlıq aksiya adətən qısa müddət çəkir - hardansa vəhşi heyvan çıxıb səni parçalayır, vəssalam.

Heyvan demişkən, bu yaxında Hindistanın Uttar-Pradeş ştatından yarı gülməli, yarı ağlamalı xəbər oxumuşdum. Deyir, orda 8 eşək bir həbsxananın həyatındakı bitkiləri yediyi üçün 4 gün həbsə atılmış. Ancaq şəxsən mənim üçün bu, orijinal hadisə deyil. Uşaqlığım üzümçülük rayonunda keçib, kəndlilərin inəkləri sovxozun (dövlət təsərrüfatının bir forması idi) tarlasına, bağına girəndə qoruqçular, briqadirlər həmin yazıq heyvanları döyür, şikəst edir, aparıb hansısa binada həbsə salırdılar. Sonra binəyə kəndli gəlib yalvar-yapış edirdi, heyvanları həbsdən çıxartmağa çalışırdı. O vaxt bizim rayonda bu cür rəzil işlərə başçılıq edən tip hazırda zırpq dövlət idarələrindən birində başçidir. Mahnıda deyilən kimi, "adı lazım deyil"... Çünki bütün kənd rayonlarımız bu durumda idi.

Uttar-Pradeşdə olanlar indi dünyaya çöçün gəlir. Biz isə hamısını yaşamışıq. Başqalarının yaşadıklarını da yaşayırıq. Rusiyada hökumətin xoşuna gəlməyən teatrları bağladılar, bizdə də hökumətin xoşuna gəlməyən adamları teatra buraxmırlar. Müəllifini unuduğum afyozizm var: "Teatr millətin inkişafının dərəcəsini göstərən barometrdir". Əcəb göstərilir. Əslində indi tamaşaçını "müxalif-iqtidar" deyərək iki hissəyə bölməyin vaxtı keçibdir, çünki teatr qalmayıbdır. Müstəqil teatrlarımızı çoxdan dəfn edib, ora-bura qaynaq edib, binasını uçurdub yoxa çıxardılar. Qabaq bulvarda yerləşən teatrı indi Qaraxurda hansısa çuxurdan tapırsansa, nədən danışasan? Mənası qalmayıbdır. Bəlkə sirk aktual ola bilərdi, o da primitivləşib - son illər Bakıya heç normal sirk truppaları da gəlmir. Bəlkə biz imperator Neronun məşhur sirkini Bakıda bərpa edək, müxalifətçiləri vəhşi heyvanlara yedizdirib amfiteatrdan, VIP-lojadan baxıb həzz ala? Sözləşib, bu sirk mükəmməl təsviri Bakı İncəsənət Muzeyində saxlanılırdı, rəsmi müəllifini unutmuşam. Ümid edirəm, o rəsmi də oğurlayıb harasa satmayıblar. Yolunuz düşəndə diqqətlə baxın. Daha doğrusu, öncə axtarın tapın, sonra baxın.

Hərçənd ola bilər sizi də kimsə xoşlamasın və muzeyə buraxmasın.

Moskvanın yanında olmağın bədəli ağırlaşır

Dünən BMT Baş Assambleyasında "Ukraynanın Kırım Muxtar Respublikası və Sevastopol şəhərində insan haqları sahəsində vəziyyət" haqqında qətnamə səsə qoyulub və qəbul edilib. "Report"-un xəbər mərkəzinə istinadən verdiyi xəbərə görə, ABŞ-ın, Böyük Britaniya və Fransanın həmmüəllifi olduğu qətnamənin leyinə 70 dövlət səs verib, 26 ölkə əleyhinə çıxıb, Azərbaycan da daxil, 76 ölkə bitərəf qalıb.

Qətnamə layihəsinin preambula hissəsində Ukraynanın Kırım Muxtar Respublikası və Sevastopol şəhərinin Rusiya tərəfindən "müvəqqəti işğal edildiyi" qeyd edilir, ilhaqın qəbul edilməzliyi vurğulanır. "Müvəqqəti işğal olunan Krimda sakinlərə, o cümlədən Kırım tatarlarına, eləcə də ukraynalılara, başqa etnik qrupların və dini qrupların təmsilçilərinə qarşı Rusiyanın işğalçı hakimiyyəti tərəfindən diskriminasiya tədbirləri görülür, onların insan haqları tapdanır" - sənəddə daha sonra bildirilir. Qətnamədə habelə işğal edilən Krimda Rusiya qanunlarının tətbiqinin, məhkəmə və inzibati idarəçiliyinin qanunsuz olduğu bildirilir. Müəlliflər Rusiyanı Kırım işğaladək beynəlxalq hüquqla bağlı öhdəliklərinə hörmət etməyə çağırırlar.

Belə bir qətnamənin qəbulu ərazisinin bir hissəsi işğal altında olan Azərbaycan üçün də bir neçə aspektdən mühüm əhəmiyyətli sayıla bilər. Əvvəla, bu, növbəti dəfə ölkələrin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə, bütövlükdə beynəlxalq hüquqa beynəlxalq birliyin sadıqlıyının təsbiti faktıdır. Dağlıq Qarabağa dair BMT qətnamələrinə yeni "nəfəs" verilməsi deməkdir.

İkincisi, Rusiya ilə yanaşı, Ermənistanın işğalçı siyasətini fəş edən bir olaydır. Çünki ermənilər də qonşu ölkənin ərazisinin bir hissəsini illərdir işğal altında saxlayır. Təsədüfi deyil ki, sənədin əleyhinə çıxanlar arasında Ermənistan başda gəlir. Ermənistanla yanaşı, Belarus, Bolviya, Hindistan, Qazaxıstan, Şimali Koreya, Kuba, Serbiya, Qırğız Respublikası, Çin, İran, Tacikistan və Cənubi Afrika Respublikası əleyhinə səs verənlərin sırasında yer alır.

Diqqət edildisə, postsovet məkanından Ukraynanın ərazi bütövlüyü əleyhinə səs vermiş Ermənistan, Belarus, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Tacikistan "Rus NATO-su" kimi tanınan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) üzvləridir. Onların hamısının ərazisində Rusiyanın hərbi bazaları mövcuddur. Bu mənada həmin ölkələrin mövqeyini anlammaq da olar. Hərçənd Dağlıq Qarabağ məsələsində Ermənistan xaric, onların hamısı ölkəmizin haqlı mövqeyini dəstəkləyir - xüsusən də Qazaxıstan və Belarus erməni işğal məsələsində erməniperəst mövqə sərgiləmir. O üzəndə düşünürük ki, Dağlıq Qarabağ-

İrəvanın ABŞ-a qarşı de-marşı - Bakı üçün açılan fərsət

Ermənistan Ağ Evin həmmüəllifi olduğu sənədin əleyhinə çıxdı; Kırımın ilhaqını dəstəkləyən İrəvan, üstəlik, ABŞ-ın əsas təhlükə saydığı dövlətin yanında yer aldı; BMT ermənilərin əsas müttəfiqi Rusiyanı işğalçı kimi tanıdı...

la bağlı məsələ əgər BMT-də səs verməyə çıxarlarsa, bu ölkələr ərazi bütövlüyümüz əleyhinə səs verər və ya bitərəf qalar.

Yeni hər bir ölkənin öz marağı özünə daha qiymətli dir təbii ki. Bu acıdan baxanda Azərbaycan son səsvermə zamanı balanslı mövqə sərgiləyib - balanslı xarici siyasət kursuna uyğun olaraq. Biz Kırımın işğalını lap əvvəldən qəbul etməmişik, etmirik. Eyni zamanda Rusiyanın olduqca təhlükəli qonşu olduğunun da fərqindəyik.

Yeri gəlmişkən, 2014-cü ilin martında BMT-də Ukrayna ilə bağlı ilk səsvermə keçiriləndə Azərbaycan onun ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib. Doğrudur, ondan az sonra Bakı AŞ PA-da Rusiyaya qarşı sanksiyalar məsələsində bitərəf qalmaqla Moskvağa jest edib. Hərgah, Azərbaycanın Ukraynanın ərazi bütövlüyünü birmənalı şəkildə dəstəkləməkdə davam edir. Ayrı cür ola da bilməz.

Nə etməli, bu, illərdir beynəlxalq hüquq hərləməyən, iki postsovet ölkəsinə (Ukrayna, Gürcüstan) birbaşa, hərbi təcavüz edən Putin Rusiyasıdır...

BMT-dəki son səsvermənin daha bir önəmli detali var: məsələ ondadır ki, budəfəki səsvermə ABŞ yeni Milli Təhlükəsizlik Strategiyasının açıqladığı günlərə təsadüf edir. Hansı sənəddə ki, Rusiya Birləşmiş Ştatlar üçün 1 nömrəli təhlükə elan edilib. Demək, Rusiyanın hərbi-siyasi müttəfiqləri, onun postsovet məkanında siyasət kursuna kömək edənlər də yaxın illərdə Vaşinqtonun hədəfinə gələ bilər.

Onların başında isə Rusiyanın işğal ortağı Ermənistan gəlir. O Ermənistan ki, üstəlik, indiki olduqca həssas məqamda ABŞ-ın həmmüəllifi olduğu Ukrayna ilə bağlı sənədin əleyhinə də səs verməklə bir daha əsas müttəfiqi Moskvanın yanında yer alıb, faktiki rusların xeyrinə Amerikaya qarşı de-marş edib. Demək, bədəlini ödəməyə də hazır olmalıdır.

Bu da maraqlıdır ki, eyni gündə Qüdsə bağlı məsələ BMT TŞ-də səsverməyə çıxarılıb və ABŞ-ın vetosuna rəğmədən, 14 səsə qəbul edilib. Amerikanın təşkilatdakı rəsmi nümayəndəsi isə sənədə səs verən ölkələri hədələyib. Belə ki, daimi nümayəndə Nikki Heyli BMT üzvlərinin elektron

poçt ünvanlarına göndərdiyi xəbərdarlıq mesajında Qüdsə bağlı səsvermədə ABŞ əleyhinə səs verənlər barədə Donald Trampa məruzə edəcəyini bildirib (axar.az). "Səsinə vermək barədə düşünməyən prezidentin və ABŞ-ın bunu şəxsi məsələ olaraq qəbul edəcəyini bilməyini istəyirəm. Prezident səsvermənin gedişi ilə yaxından maraqlanacaq. Məndən bizə qarşı səs verən ölkələr barədə məruzə istəyib. Bu barədə bütün səsləri qeyd edəcəyik", - ABŞ nümayəndəsi əlavə edib.

Deməli, Ukrayna məsələsində Amerikanın iradəsi və həmmüəllifi olduğu sənədin əleyhinə gədən Ermənistan da Ağ Evin diqqətinə, hətta hədəfinə gələ bilər. Bu isə Bakı üçün Azərbaycanın artan önəmi və Dağlıq Qarabağ məsələsinin həll perspektivi baxımından yeni bir fərsət ola bilər. Hər halda, geosiyasi maraqların toqquşduğu və "fillərin" davaya hazırlaşdığı bir zamanda, Vaşinqtonun əsas təhlükə elan elədiyi Rusiyanın əsas müttəfiqi kimi Ermənistanın anti-ABŞ demarşının bədəlinin nədən ibarət olacağını biləcəyik.

☐ "Yeni Müsavat"-ın
☐ siyasət şöbəsi

“Lider” TV-də yayımlanan “Status” verilişinin canlı efirində Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazil Mustafa ilə tarixçi alim Dilavər Əzimli arasında yaşanan qarşıdurma gündəmdən düşür. Azərbaycanın tarixi qəhrəmanı Babəkin hər iki tanınmış simanı üz-üzə gətirməsi sosial şəbəkələr və mətbuatda geniş müzakirələr doğurub.

Fazil Mustafa Babəkin türk olmadığını iddia edib və tarixçini “savadsız” adlandırıb. D.Əzimli isə deputata onun tarixdən xəbərsiz olduğunu bildirərək, “savadsız özünsən” deyib.

F.Mustafa “Yeni Müsavat”a açıqlamasında öncəliklə mətbuata irad bildirdi: “Mən belə bir status paylaşdım ki, Azərbaycan mətbuatında savadsızlıq hökm sürür. “Lider” TV-dən bir ləyaqətsiz paylaşdığı statusla bu videonu bütün saytlara paylayıb. Orada yazıb ki, deputata “savadsız” dedilər, ara qarışdı. Halbuki mən demişəm ki, bu “savadsız”ı bura nə gətirmisiniz. Yazdım ki, heç olmasa, bunu dəyişin, videonu izləyin, jurnalistika nədir onu öyrənin. Hər göndərilən videonu ora köçürməzlər. Ziya Bünyadov, ümumiyyətlə, bu mövzuda sanballı əsər yazıb. O məlumatları ifşa edib. Yazıb ki, bir əxlaqsız qadının oğlunu qəhrəman etdilər. Orada Ziya Bünyadovun adından deyildi ki, biz 7 min il öncə biz bura gəlmişik. Mən də dedim ki, onlar gopdur. Mən Ziya Bünyadova gopçu deməmişəm. Bunu deyən adama gopçu demişəm. Maraqlıdır ki, bizi sevməyən insanlar fürsət bilib, bunu tirajlamağa başlayıblar. Sonda ağı kəsib videoya baxan olacaqmı? Konkret olaraq, dilimdən Ziya Bünyadovun gopçu olması barədə fikrə harada rast gəlmisiniz? Bu, 5-10 ləyaqətsiz jurnal-

Deputatla tarixçi alimin davası böyüyür - yeni ittihamlar

Fazil Mustafa: “Yalançı, saxta milliyyətçilərdir”
Dilavər Əzimli: “Bu insan nə etmək istəyir?”

listikanı necə dolandırdığının bir nümunəsidir. Kanalda verilişdən qabaq bir sətir verildi. Dedim ki, əsaslandırılmayan səviyyəsi bir sətirdir, yönləndirici sətirin olduğunu deyərək, bunu verməyin özünün mənasız olduğunu dedim. Görünür, onu hazırlayanlar düşünüb ki, necə bir qisas alaçaq. Mətbuata ona görə bunu göndəriblər. Birinci mən demişəm ki, adam savadsızdır, anlayışı yoxdur. Mən dediyimiz sözü şəxsime şamil ediblər. Bunu da bəzi iranyönlü və bir sıra öz saytlarımız yayıb. Ziya Bünyadova bir çox hallarda mövqeyi-

imiz üst-üstə düşür. Verilişin başında Məhəmməd Əmin Rəsulzadədən sitat gətirmişəm. Demişəm ki, Rəsulzadənin bu yanaşmasından sonra araşdırıb bu qərəzə gəldim ki, o düz deyir. Mən Rəsulzadəni müdafiə etmişəm. Status paylaşmışam ki, söyləyin Rəsulzadə səhv deyir. Buna əriniz çatır? Sizlərin böyük əksəriyyəti yalançı, saxta milliyyətçilərdir. Siz Rəsulzadəni oxumamısınız. Onu şüar olaraq əzbərləmişiniz. Onu oxusanız, onun Xürrəmilərə və Babəkə münasibətini tam aydınlıqla görürsünüz. Verilişdə də o dedi ki, Rəsulzadə

bu mövzunu bilmir, onun vaxtında tarixi mənbələr yox idi. O qədar primitiv yanaşma ilə rastlaşdım ki, özüm də gülüb keçirəm. Mətbuatda doğrudan da bu qədar sadəlvahlıq var ki, bir şəxs bütün mətbuatı dolayıb, ortalığa qoyub. Orada deyilib ki, 7 min il əvvəl bizlər buralara gəlib. Mən də demişəm ki, bunlar gopdur. Ziya Bünyadovun heç bir əsərində, ümumiyyətlə, belə şeylərin olmadığını demişəm. Bir sıra saytlar videonu izləyəndən sonra başlığı dəyişdilər. Çünki gördülər ki, ilk dəfə mən demişəm ki, bu şəxs savadsızdır, bunu niyə

bura gətirmisiniz. Sizin saytda da bu qalıb, təbii ki, qərəzdən deyil, diqqətsizlikdən belə olub. Mən zətan sözümü demişəm, onsuz da mənə problem deyil. Sadəcə, bunu dəyişməyən mətbuat orqanlarına səhəri gün problem çıxır. Bir daha deyirəm, durdu yerdən Ziya Bünyadova axı niyə gopçu deyir? Bu sahədə onun əsəri ən mükəmməl əsərlərdən biridir. O elə faktların üstünü açıb ki, görürsən o dövrdə çox cəsarətli addımlar atıb”.

Tarixçi alim isə bunları dedi: “Fazil Mustafa tək Ziya Bünyadov haqqında danışmadı, o,

Nailə Vəlixanlıın istiqamətini də bəyənmədi, onu qərəzli adlandırdı. Halbuki Nailə xanım dəqiqliyi ilə mənbələri oxuyub, dəqiqliyi ilə də bizə çatdırıb. Çox təəssüflər olsun ki, Fazil bəyin Nailə Vəlixanlıın buraxdığı son kitabdan xəbəri yoxdur. Onu qərəzli adlandırmaq çox mənfi haldır. Mən danışıqda şərqşünaslara, Ziya Bünyadova istinad etdim. Siz verilişə baxın, görəcəksiniz ki, Fazil Mustafa deyir ki, bunların hamısı gopdur. Əgər istinad gətirdiyim şəxslərin məlumatlarına gop deyirsə, o zaman kimə istinad edək? Erməni, rus, Avropa şərqşünaslarına? Bunlar anlamırlar ki, ingilis, fransız tarixşünaslığının 200 illik yaşı var. Bu və ya digər tarixşünaslıqlar bizə qarşıdır. Fazil Mustafa deyir ki, Babək hərəkatından sonra oğuzların kütləvi şəkildə axını var. Bilmir ki, oğuz tarixi buradan 7 min əvvəldən başlayır. Ziya Bünyadov bizə Babəki verib, sovet dövründə o qədər ağır bir şəraitdə Babəki qəhrəman, cəsur sərkərdə kimi bizlərə tanıtdı. Nailə Vəlixanlı da bu gün bu tərzdə bir kitab ortalığa qoydu. Bunlara deyil, bəs kimə istinad edək, Fazil müəllim? İranda Babəkə sahib çıxmaq istəyirlər, özlərinin qəhrəmanı elan ediblər. Digər görkəmli şəxsiyyətlərimizə də sahib çıxırlar. Bu bir xətdir. Bu xəttə ondan ibarətdir ki, tarix elminizi, görkəmli şəxsiyyətlərimizi bu yollarla məhv etsinlər və Fazil Mustafa kimlərinin dili ilə desinlər ki, bunlar sonradan bura gəliblər, bunlar yığıntıdır, bu yığıntıdan dövlət qururlar. Bu insan nə etmək istəyir? Bu çox təhlükəli bir xətdir”.

□ Cavansir ABBASLI

Dünya üçün əsas təhdid mənbəyi: ABŞ, yoxsa Rusiya?

Trampın ölkəsinin yeni milli təhlükəsizlik strategiyası ziddiyyətli rəylər doğurub

ABŞ prezidenti Donald Trampın ölkəsinin milli təhlükəsizlik strategiyasını açıqlaması bir sıra müzakirələrə səbəb olub. Ağ Ev sahibi növbəti də çıxışında Rusiya başda olmaqla, Çin, Şimali Koreya və İranı dünyaya və yerləşdikləri regiona təhdid mənbəyi kimi göstərib.

“Sivilizasiyalar və konfliktlər” Analitik Mərkəzinin rəhbəri Əhəd Məmmədli ABŞ-ın Rusiyadan daha çox qan tökdüyünü düşünür: “Trampın açıqlamasında yenilik yoxdur. Soyuq savaş başlayandan indiyə qədər bütün ABŞ prezidentləri Rusiyanı ən böyük təhlükə görürlər. Rusiya dağılana qədər bu belə də olacaq. Rusiya özünü SSRİ-nin varisi sayır və ambisiyalarından əl çəkmir, bu da Amerikanın SSRİ dağıldandan sonra bir qütblü dünyasına təhlükədir. ABŞ-ın Yaponiyaya atom bombası atması, Vyetnamda 100 minlərlə insanı qırması, davamında Əfqan-

nistan, İraqda törətdikləri qətləmlər düşünsək, heç bir ölkə Amerika ilə rəqabət apara bilməz. Lakin Rusiyanın da dövlət kimi cinayətləri az deyil. İki çeçen müharibəsi, Ukrayna, Gürcüstanın bir hissəsinin işğalı, Moldova və Azərbaycanın da bir hissəsinin işğalının əsas günahkarı, səbəbkarı Rusiyadır. Dünya gücü, mediası, texnologiyası Amerikanın nəzarətində olduğu üçün istedikləri ölkəni pis obrazda göstərə bilər. Ona görə SSRİ şər imperiyası adlandırılırdı, Rusiya da təhlükə mənbəyi sayılır. Texnologiyalar, mətbuat dövründə informasiya kimin əlindədir heç-

qəti də dünyaya o ixrac edir. Dəqiq Qərbin Rusiyayı çökdürmək, dağıtmaq niyyətinin olmasını demək çətin deyil. ABŞ-ın müxtəlif daireləri var və hamısının da fərqli yanaşması ola bilər. Lakin dəqiq söyləmək lazımdır ki, ABŞ Rusiyayı yerində otuzdurmaq istəyir”.

Politoloq Nəzakət Məmmədova bildirdi ki, dünyanı təkbaşına idarə etməyə çalışan, hegemonluq iddiasında olan hər bir dövlət dünyaya təhlükədir: “Əslində dövlətləri də buna təhrik edən ayrı-ayrı nəhəng transmilli şirkətlər, silah konsernləri, maliyyə korporasiyaları olur. Çünki əsl demokratiya nisbi anlayışdır və prezidentləri hakimiyyətə gətirən böyük maliyyə gücünü əlində toplamış qruplar olur və onlar dövlətlərin xarici siyasətinə bir-başla təsir göstərə bilirlər. Hər

halda, ABŞ nümunəsində biz bunun şahidi oluruq. Amerikalı alimlərdən birinin belə bir fikri var idi ki, söhbət ABŞ, Rusiya və ya başqasının pis, yaxud yaxşı dövlət olmasından getmir. Məsələ güc amilinin kimin əlində olması məsələsidir. Beynəlxalq siyasətdə güc kimdədirsə, o bu cür davranır. 16-ci əsrdə güc Osmanlıda idi, 17-18-ci əsrdə bu ingilislərə, 19-cu əsrdə fransızlara, 20-ci əsrdə amerikalılara və ruslara keçdi. Bundan sonra ən güclü dövlət hansı olacağına, hegemon da o olacaqdır.

Bu gün Amerika bu gücə sahibdir və onu heç kəsle bölmək istəmir və bu güc amilindən özünün beynəlxalq aləmdəki planlarını həyata keçirmək üçün istifadə edir. Rusiya da buna can atır, Avropa Birliyi də həmçinin. Türkiyə və İran isə regional liderlər olmaq üçün mübarizə aparırlar. Həmçinin Səudiyyə Ərəbistanı və İsrail. Bütün bunlar onu göstərir ki, Trampın milli təhlükəsizlik strategiyasında qeyd edilənlər ABŞ-ın subyektiv yanaşmasıdır. ABŞ-ın maraqlarına mane olan istənilən dövlət şər dövlət kimi təsvir oluna bilər. Çünki maraqların toqquşması məsələsi var. Ən güclüyə nisbətən zəif dövlətlər, məsələn, Rusiya isə adekvat

güç ortaya qoymaqla öz iddialarını həyata keçirə bilmədiyi üçün ABŞ-ı ədalətli olmağa, BMT qətnamələrinə riayət etməyə çalışır. Ancaq baxdıqda həmin Rusiya özünün nəzarətində olan keçmiş sovet respublikalarına münasibətdə, məsələn, Qarabağ məsələsində nə qədər ədalətli deyil?! Halbuki ruslar da SSRİ-nin vaxtlarında, ABŞ-la eyni gücdə olan fövqəldövlət statusunda olanda Əfqanıstana, Yaxın Şərqi müdaxilə edirdilər, hətta Kubada, ABŞ-ın qulağının dibində raketlər yerləşdirmişdilər. Yəni Putin bu gün məhz ona çalışır ki, Rusiyanın fövqəldövlət statusu bərpa olunsun. Eynilə Ərdəğanın Osmanlı imperiyasının nüfuzunu qaytarmağa çalışması deyildir. Yəni imperiya keçmiş olan, əvvəllər hegemonluq etmiş dövlətlərin çoxunu bu gün həmin statusu qaytarmaqla məşğuldur. Rusiyada bir Romanovlar, yaxud SSRİ nostalgiyası, Türkiyədə Osmanlıya

dönüş istəyi hiss olunur - mədəniyyətdən tutmuş siyasətdə bir çox sahələrdə. İsrail 3 min il əvvəl paytaxtı olduğu iddia etdiyi şəhərin statusunu təsdiqləməyə çalışır. Dövlətlərin bugünkü iddiaları sanki keçmiş qüdrəti qaytarmaq təsəvvürü yaradır.

Amma Rusiyanın və Türkiyənin etdikləri daha çox dünya mətbuatında müzakirə və tənqid olunur.

Niyə?! Çünki Qərb, xüsusilə ABŞ bütün sahələrdə hegemonluq edir, o cümlədən global mediaya nəzarət onların əlindədir.

“Biz istənilən şəxsi yüksəldə, istənilən şəxsi endirə bilirik” şüarı və prinsipi daşında fəaliyyət göstərən global media Putin və Ərdəğana qarşı amansız bir informasiya savaşına açıb.

Sanki onlar yad planetdən gəlmiş bir barbardırlar. Halbuki onların etmədiklərinin çoxusunu ABŞ prezidenti edir”.

□ Cavansir ABBASLI

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Azərbaycan ərazilərinin 20 faizini işğalda saxlamasına baxmayaraq, Ermənistanı böyük fəlakətlərin gözlədiyini artıq beynəlxalq icmalçılar da söyləyir. Bir müddət öncə işğalçı ölkənin keçmiş prezidenti Levon Ter-Petrosyan Sərkisyan hakimiyyətini ölkəni xilas naminə Azərbaycanla güzəştli danışıqlara getməyə çağırırsa da, Qarabağ cinayətləri nəticəsində hakimiyyəti qəsb etmiş erməni prezident onu eşitmədi. Budur, indi də bənzər fikirləri amerikalı ekspert dilə gətirir.

“Dağlıq Qarabağ münaqişəsi həll olunmadan Ermənistanın gələcəyi yoxdur”. Bunu “Trend”ə müsahibəsində “Dağlarda ölüm. Xocalıda hərbi cinayət və Dağlıq Qarabağ münaqişəsi” kitabının müəllifi Raul Louri Kontreras deyib. Onun kitabı Xocalı soyqırımı haqqında ABŞ-da nəşr olunmuş və satışa çıxarılmış ilk kitabdır. Müəllif qeyd edib ki, 1992-ci ildə, bu hadisələr baş verərkən ABŞ-da cəmiyyət prezident seçkiləri ilə məşğul idi və dünyada nələrin baş verdiyindən xəbəri yox idi: “Mən Dağlıq Qarabağ barədə “New York Times”da “dondurulmuş münaqişələr” haqqında oxuyarkən xəbər tutdum. Həmin illər ermənilər tərəfindən girov götürülmüş iki qadınla söhbət etdim və onların dedikləri əsasında kitab yazdım. Qadınlardan birinin danışdığı o qədər təsirli idi ki, mən ağladım. Çünki onların hansı çətinliklərdən keçdiyini təsəvvür etdim”.

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri qismində ABŞ-ın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində necə kömək edə biləcəyi sualına cavab verən R.L.Kontreras deyib ki, ABŞ Ermənistan qarşı sanksiyalar tətbiq etməlidir: “Erməni qoşunlarının Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarılması və Qarabağ münaqişəsinin həlli ABŞ-ın marağındadır. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və beynəlxalq ictimaiyyət bu faktı qəbul edir. ABŞ Ermənistan qarşı sanksiyalar tətbiq etməli və ABŞ tərəfindən heç bir yardım almayacağını bildirməlidir. Ermənistan çox kasıb ölkədir və ABŞ-dan ala biləcəyi istənilən köməyə ehtiyacı var. Ona görə də onlar bu tələbləri yerinə yetirməli olacaqlar”.

Amerikalı müəllifin sözlərinə görə, hazırda Azərbaycan torpaqlarının işğalı ilə bağlı Ermənistan bütün əhəmiyyətli nəqliyyat və enerji layihələrin-

dən təcrid olunub: “Ermənistan qoşunlarını Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən çıxarmaqla böyük səmərə əldə edə bilərdi. Ermənistan həmin layihələrə qoşula və tranzit ölkə kimi dividendlər əldə edə bilərdi. Amma indiki şərtlərdə Ermənistanın gələcəyi yoxdur”.

Bu fikirləri şərh edən politoloq Elçin Mirzəbəyli “Yeni Müsavat” bildirdi ki, Raul Louri Kontrerasın dedikləri münaqişənin perspektiv həlli, həmçinin qlobal və regional proseslərin gələcək inkişafı baxımından yeni deyil: “Xatırlayırınsınızsa, Ermənistanın sabiq prezidenti Levon Ter-Petrosyan da ötən ilin mart ayında oxşar fikirlərlə çıxış etmişdi. Qlobal və strateji düşünməyi bacaran bütün siyasətçilər və analitiklər başa düşürlər ki, Ermənistan kimi kiçik və zəif bir dövlət Azərbaycanın və müttəfiqlərinin regionda yaratdığı reallıqların qarşısında uzun illər davam gətirməsi mümkün deyil. Əlbəttə, ola bilsin ki, bəziləri Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını uzun illərdə işğal altında saxladığını nümunə gətirə bilərlər. Amma bu, müəyyən qədər dayaz yanaşma təsiri bağışlayar. Çünki geridə qalan illərdə nələrin baş verdiyini nəzərə almaq lazımdır. Unutmaq olmaz deyil ki, Azərbaycan bu illər ərzində Ermənistanı regionda həyata keçirilən bütün layihələrdən kənar qoyub. Ermənistanı regional və qlobal nəqliyyat dəhlizləri sistemindən kənar qoyan proseslər əsasən 2017-ci ildə özünü daha qabarıq şəkildə büruzə verib. Bura Cənub-Qərb nəqliyyat dəhlizinin önəmli bir hissəsi olan Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu xəttinin təhvil verilməsini, Şimal-Cənub dəhlizinin yeni marşrutunun diversifikasiyası ilə bağlı Azərbaycan, Rusiya və İran arasında əldə olunan razılaşmanı, bu anlamda Astara-Rəşt dəmir yolu xəttinin inşasını aid etmək olar”.

E.Mirzəbəyli əmindir ki, Ermənistanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq blefi də bu məsələdə İrəvanın köməyinə gəlməyəcək: “Avropa İttifaqının (Aİ) “Şərq Tərəfdaşlığı” proqramının Brüsseldə keçirilən sammitində dövlətlərin ərazi bütövlüyü ilə bağlı qəbul olunan qərar sirdən bir hadisə deyil. Bu, önümüzdəki illər üçün Aİ-nin MDB məkanındakı münaqişələrə bütövlüyü faktorunu üzərindən ikili standartlara yol vermək asan olmayacaq. Yəni Aİ Gürcüstanın, yaxud Ukraynanın ərazi bütövlüyü kontekstində hansısa ölkəyə qarşı

Qarabağ

azad olunandan sonra ermənilər hərbi cəhətdən təminat alaçaqlar. Yəni ondan sonra sülh prosesindən imtina edəcəklər və ikinci mərhələ olmayacaq. Deyəcəklər ki, yox, biz danışıqlar aparmırıq, bu, bizə lazım deyil. Ya da danışıqlar elə aparılacaq ki, onun heç bir nəticəsi olmayacaq. Deməli, Azərbaycan həm Dağlıq Qarabağı, həm də digər işğal olunmuş əraziləri əbədi itirəcək”.

T.Zülfüqarov bu səbəbdən hesab edir ki, indiki masada olan variant ideal sayıla bilməz: “Bu, ideal variant deyil. Sadəcə olaraq, vasitəçilər gərək ən azı Madrid prinsiplərinə qayıtsınlar. Deyirik ki, 7 rayon azad olunsun, Laçın rayonu daxil olmaqla və onlara müvəqqəti olaraq yol verilsin. Ondan sonra Dağlıq Qarabağın gələcək statusu müzakirə olunsun. Həmçinin bu prosesdə Azərbaycan icmasının qaydışı və danışıqlarda iştirakı təmin olun-

“Gələcəyi olmayan Ermənistan” a okeanın o tayından xəbərdarlıq

Ermənistanın sabiq prezidenti Levon Ter-Petrosyana qulaq asmayan Serj Sərkisyan əcnəbi ekspertlərin dediklərinə məhəl qoyacaqmı? **Politoloq:** “İşğalçı ölkəyə qarşı sanksiyaların tətbiqi mümkündür...”

Politoloq qeyd etdi ki, Azərbaycan təcridcən Ermənistanın bütün nəfəsliklərini bağlamada davam edir: “Bir il öncə Levon Ter-Petrosyan da Raul Louri Kontreras kimi Ermənistanın torpaqları sanksiyalar yolu ilə qaytaracağından danışmışdı. Ola bilsin ki, indi bu, bir o qədər də real görünür. Amma işğalçı ölkəyə qarşı sanksiyaların tətbiqi mümkündür və bu faktın reallaşması üçün çox da böyük zaman kəsiyinin sərf olunacağını düşünmürəm. 2018-ci ildən başlayaraq Ermənistanın təcrid olunması prosesinin işğalçı ölkənin həyatında özünü daha qabarıq şəkildə büruzə verəcəyini düşünürəm”.

E.Mirzəbəyli əmindir ki, Ermənistanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq blefi də bu məsələdə İrəvanın köməyinə gəlməyəcək: “Avropa İttifaqının (Aİ) “Şərq Tərəfdaşlığı” proqramının Brüsseldə keçirilən sammitində dövlətlərin ərazi bütövlüyü ilə bağlı qəbul olunan qərar sirdən bir hadisə deyil. Bu, önümüzdəki illər üçün Aİ-nin MDB məkanındakı münaqişələrə bütövlüyü faktorunu üzərindən ikili standartlara yol vermək asan olmayacaq. Yəni Aİ Gürcüstanın, yaxud Ukraynanın ərazi bütövlüyü kontekstində hansısa ölkəyə qarşı

sanksiya tətbiq etmək qərarı verəcəksə, o zaman eyni yanaşmanı Ermənistan qarşı sərgiləməyə də məcbur olacaq. Aqressiv separatizm və işğal artıq Avropa İttifaqının özü üçün də ciddi təhlükəyə çevrilib və bu baxımdan məsələdə güzəşt limitinin əvvəlki qədər olmadığını düşünürəm”.

Bu ərəfədə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin növbəti görüşü ilə bağlı anons edilib. “Həmsədrələr görüşün tarixi ilə bağlı elan verəcəklər. Lakin görüşün gələn il yanvarın ortasında keçirilməsinə dair razılıq var”. APA-nın məlumatına görə, bunu xarici işlər naziri Elmar Məmmədyanov Bakıda iranlı və türkiyəli həmkarları ilə görüşdən sonra keçirilən birgə mətbuat konfransında deyib.

Nazir bildirib ki, görüş Avropa ölkələrindən birində baş tutacaq. “Vyanada müxtəlif fikir mübadilələri apardıq. Həmsədrələr müzakirələri dəyərləndirəcəklər və qərar verəcəklər. Mən həтта demişəm ki, iki gün də danışıq aparmağa razıyam. Əsas odur, nəticə olsun”, - deyərək qeyd edib.

Sabiq xarici işlər naziri Tofig Zülfüqarov isə danışıqlardan hər hansı nəticə gözləmir. Diplomət həтта Ankara və Moskva arasındakı Qarabağla

bağlı məsləhətləşmələrin də Azərbaycan üçün məqbul nəticələr vəd etmədiyi qənaətindədir: “Saziş indiki vəziyyəti gələcək vəziyyətə bağlayan şərtlərdir. Hər bir sazişdə o əksini tapır ki, indiki vəziyyəti gələcək vəziyyətə necə gətirib çıxaraq. İlin əvvəlində Lavrov bəyan etdi ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın daxili işi deyil və indi bu, beynəlxalq problemdir. İkincisi də deyirdi ki, 5 rayonun azad olunmasının əvəzinə, status məsələləri həll olunmalıdır”.

Eks-nazir deyir ki, lap indi ermənilər 5 rayonu azad etdilər, o halda işğalçı ölkənin bu ərazilərin əvəzində nə alacağı barədə düşünmək lazımdır: “Birincisi, həmsədr dövlətlərin qarantiyalarını alacaqlar. Yəni sazişdə xüsusi bənd olacaq ki, arada hərbi əməliyyatların bərpası baş verərsə, həmin fəvqəldövlətlər bunun qarşısını öz hərbi imkanları ilə alacaqlar. İkincisi, buna təminat verən BMT-nin xüsusi qətnaməsi olmalıdır. Həmin qətnamədə isə göstəriləcək ki, əgər bu saziş pozularsa, ya da hansısa tərəf gücdən istifadə edərsə, BMT qətnaməsi tələb edəcək ki, buna qarşı hərbi əməliyyatlar başlasın, özü də BMT-nin buyrağı altında. Üçüncüsü isə 5 rayon, yaxud ondan az - çünki müxtəlif mənbələr deyirlər ki, heç 5 rayon da olmayacaq -

sun. Bu, Madrid prinsipləridir”.

Bir məqam da diqqət çəkir və təəccüb doğurur. Ermənistan da bir-birindən fərqli mövqelər davamlı şəkildə sərgilənir. Əvvəlcə Sərkisyan Ermənistanı ağırlı güzəştler gözlədiyini dedi. Ardınca XİN rəsmisi Ş.Köçəryan bunun əksini söylədi. Eks-nazir deyir ki, biz düşmənin strategiyasının nədən ibarət olduğunu başa düşməliyik: “Onlar adətən vəziyyətə baxırlar, amma biz baxdığımız kimi yox. Ermənilər deyirlər ki, Dağlıq Qarabağ, işğal olunmuş digər ərazilər bizim əlimizdədir. Ona görə də çalışın ki, işğal olunmuş ərazilərin bir hissəsini qaytararaq və bunun əvəzində mən dediyim təminatları alaçaq. Yəni BMT-nin qətnaməsi və həmsədr ölkələrin hərbi təminatları olsun. Ondan sonra təbii ki, ermənilər torpaqların bir hissəsini verə bilərlər. Amma heç də Kəlbəcərdən, Laçından, bəlkə də Zəngilandan söhbət getmir. Yəni söhbət oyundan gedir. Ona görə də mən inanmıram ki, danışıqlar hansısa nəticə verəcək. Çünki qapalı danışıqlar istər-istəməz hansısa mərhələdə açılmalıdır. Açılandan sonra hər şey belli olacaq. Amma orada təzə bir şey gözləməyin. Mən bir neçə adamla görüşdüm, məlumatım var. Demək olar ki, söhbət dediyim sxemdən gedir”.

Dekabrın 19-da Yəmənin husiləri növbəti dəfə Səudiyyə Ərəbistanını raket atəsinə tutub. Ər-Riyadda kralın rəsmi iqamətgahını hədəfə alan raket rəsmi məlumatlara görə, Səudiyyə Ərəbistanı hava hücumundan müdafiə sistemləri tərəfindən havada vurulub.

Yəmənin husilərinin "Ənsarullah" Hərəkatı yaydığı açıqlamada Səudiyyə Ərəbistanı paytaxtına 1 ədəd "Burkan-2" ballistik raketinin atıldığı qeyd olunub. ABŞ-ın BMT-dəki təmsilçisi, bir neçə gün əvvəl BMT-nin əsas binasında raket qalıqları ilə mətbuat konfransı keçirən Niki Heyli 19 dekabrda atılan raketin də "İran izi daşdığını" bildirib.

İran XİN sözcüsü Bəhram Qasimi isə bu iddiaları təkzib edib. İSNA Agentliyinə danışan Qasimi İranın Yəmənlə silah satışı ilə bağlı əlaqəsinin olmadığını deyib. Eyni zamanda o, İranın müxtəlif silahlı qruplara silah verməsi ilə bağlı ittihamları rədd etdiklərini deyib. Qasimi deyib ki, Yəməni blokada altındadır və ora silah göndərmək mümkün deyil. B.Qasimi bu silahların Yəmənin keçmiş hökumətindən qaldığını, hazırda blokada səbəbindən Yəməne humanitar yardım göndərməyin belə mümkün olmadığını xatırladı.

Qeyd edək ki, Səudiyyə Ərəbistanı da husilərin atdığı raketə görə Tehrani ittiham edib. Səudiyyə hərbi koalisiyası tərəfindən yayılan açıqlamada İran istehsalı ballistik raketlərin Tehranın dəstəklədiyi husilərə verilməsi bölgə və beynəlxalq təhlükəsizlik üçün ciddi təhdid yaratdığı bildirilib.

Xatırladaq ki, ABŞ-ın BMT-dəki rəsmi təmsilçisi Niki

Vaşinqton Tehran və Ər-Riyadı qarşı-qarşıya gətirir

Son aylarda Səudiyyə Ərəbistanına atılan husi raketlərinin İran tərəfindən verilməsi iddiaları iki ölkə arasında münasibətləri daha da kəskinləşdirir

Heyli noyabrın 4-də Səudiyyə Ərəbistanı paytaxtında yerləşən Kral Xalid Beynəlxalq Hava Limanına atılan raketin İran tərəfindən husilərə verildiyini iddia etmişdi. Hətta BMT binasında mətbuat konfransı keçirilən Heyli raketin qırıntılarını nümayiş etdirmişdi. Ancaq Tehran bu iddiaları təkzib edib, Heylinin nümayiş etdirdiyi raket qırıntıla-

rının bu il İŞİD mövqelərinə atılan raketlərə aid olduğunu bildi-rib.

2015-ci il martın 26-dan başlayaraq Səudiyyə Ərəbistanının rəhbərlik etdiyi ərəb koalisiyası Yəməne hərbi müdaxiləyə başlayıb. Havadan və quru qüvvələri vasitəsilə aparılan əməliyyatlar nəticəsində 9 min nəfərdən çox dinc insan öldürülüb. Ölkə-

yə tətbiq olunan blokada səbəbindən vəba xəstəliyi yayılıb, əhəlinin yarısı aclıq çəkir. İqtidarda olan husilərin "Ənsarullah" Hərəkatı və devrilmiş prezident Mansur Hadi tərəfdarları arasında qanlı döyüşlər davam edir.

Bütün bunların fonunda İran-Səudiyyə münasibətləri də sürətlə gərginləşir. Yaxın

Şərqdə iki ölkə arasında ciddi nüfuz mübarizəsi gedir. Körfəzdə, bütövlükdə ərəb-müsəlman aləmində lider ölkəyə çevrilmək istəyən Səudiyyə Ərəbistanı ilə İran arasında siyasi rəqabət son illərdə kəskin dini-ideoloji mübarizə müstəvisinə keçir. Səudlar husilərin İran tərəfindən dəstəkləndiyini və silahlandırıldığını iddia edir. İran isə bunu təkzib edir. Ancaq husilərin İranla yaxınlığı sırr deyil. Husilərin fəaliyyətinin Tehran tərəfindən dəstəkləndiyi şübhə doğurmaya da, hazırda blokadada olan Yəmənin husilərinə İranın silah verməsi ciddi şübhə doğurur. Çünki hazırda Yəməndə xüsusən də husilərin nəzarət etdiyi bölgə havadan, dənizdən və qurudan blokada altındadır. Bölgədə ABŞ pilotsuz təyyarələri, Səudiyyə aviasiyası, dəniz patrulları daimi keşik çəkir. İranın husilərə indi silah göndərməsi mümkünsüz görünür.

Ancaq indi söhbət raketlərin kim tərəfindən verildiyindən

daha çox Yaxın Şərqi iki güclü və ideoloji dövləti arasında günnü gündən artan gərginlikdən gedir. Ötən ay Livanda baş verən siyasi böhran, baş nazirin istefa verib daha sonra Ər-Riyadda saxlanması, yalnız Fransanın müdaxiləsi ilə Beyrutda qayıdabilməsi və bu zaman yayılan həbs söz-söhbətləri Livanda da İran-Səudiyyə toqquşmasının gizli şəkildə davam etdiyini göstərir.

Ötən həftə isə Səudiyyə Ərəbistanında krallıq qüvvələrinin İrana hücum etdiyini və Tehran yaxınlığında hərbi bazada iranlı general Qasim Süleymanini əsir almaqla İrani məğlub edərək ölkədə hakimiyyət dəyişikliyinə nail olmasını əks etdirən cizgi filmi hazırlanıb. Film sosial şəbəkələrdə ciddi müzakirələrə səbəb olub. Animasiya filminin rəsmi və ya öz-fəaliyyət olduğu açıqlanmasada, bu film və ona olan reaksiya hər iki tərəfin savaşa hazır olduğunu göstərir.

Burada daha çox diqqət çəkən məqam Vaşinqtonun mövqeyidir. ABŞ administrasiyası Obamanın zamanındakı fəaliyyətinin əksinə olaraq indi daha çox barışıq deyil, savaşı körükləyən tərəf kimi görünür. İran XİN sosial şəbəkədə yaydığı açıqlamada Heylinin BMT baş ofisində Riyada atılan raket qırıntıları ilə mətbuat konfransı keçirməsini əks etdirən fotosunu 15 il əvvəl dövlət katibi Kolin Pauelin BMT tribunasından İraqın nüvə təhdidi barəsində çıxışına bənzədib.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU**

İraq kürd muxtariyyətində Bərzaniyə qarşı proses başladı

Bərzaninin əsas müxaliflərinin mərkəzi sayılan Süleymaniyyədə etirazlar şiddətlənir, Bağdad müdaxilə edərsə, muxtariyyətin bölünməsi gündəmə gələ bilər

Simali İraq Regional Administrasiyası Süleymaniyyə əyalətində etirazlar baş qaldırıb. Əyalətin mərkəzi Süleymaniyyə şəhəri ilə yanaşı 13 yaşayış məntəqəsində baş verən etirazların əsas şüarı korrupsiya və maaşların gecikməsidir. Süleymaniyyə əyalətinin Ranya rayonunda vəziyyət daha gərgindir. Etirazçıların Kürdüstan Vətənpərvərlər İttifaqı (KVİ) və Kürdüstan İslami Birlik Partiyasının ofislərini yandırır.

BBC-nin xəbərinə görə, etirazçılar Pira Maqrun, Sanqasar və Səid Sadiq şəhərlərində polis mərkəzlərinə daxil olublar. Aksiyaçıların əsas şüarları "Məhv olsun oğrular!", "Bərzaniyə ölüm!", "Mübahisəli bölgələri itirən hökumət məhv olsun!" olub. Mitingçilər regional hökumətin peşmərgə, polis, müəllimlər və digər sahələrdə maaşların kəsilməsinə etiraz edirlər. Polislə mitinqçilər arasında

toqquşmalar nəticəsində ilkin məlumatlara görə, 7 nəfər ölüb, 93 nəfər isə yaralanıb. Tələfat sayının artması gözlənilir. Artıq baş verənlərə Bağdad da münasibət bildirib. İraqın baş naziri Heydər İbadi isə həftəlik çıxışında bildirib ki, etirazçılar zərər görəceyi təqdirdə mərkəzi hökumət proseslərə müdaxilə edəcək. İbadi təhlükəsizlik qüvvələrini etirazçılara qarşı zorakılıq etməməyə çağırıb. İbadi

deyib ki, etirazçılara zərər dəyəceyi təqdirdə mərkəzi hökumət müdaxilə edəcək. Onun sözlərinə görə, Bağdad mülki əhəlinin etiraz haqqının əlindən alınmasına qarşıdır.

Maraqlıdır ki, etirazlar eks-prezident Cəlal Tələbaninin rəhbəri olduğu Kürdüstan Vətənpərvərlər İttifaqı və Qoran (Dəyişiklik) Hərəkatının güclü olduğu Süleymaniyyədə və Əraf ərazilərdə baş verir. Bərzani və partiyasının güclü olduğu Ərbil və Duhok əyalətlərində isə sakinlikdir, etirazlar bu bölgələrə sıçramayıb.

Sədr Hərəkatının lideri Müqtəda əs-Sədr də etirazçılara dəstək verib. Kürd Muxtariyyətinin Gənclik və Mədəniyyət Nazirliyi isə Qoran Hərəkatına yaxın hesab olunan NRT telekanalını bağlayıb. Yerli təhlükəsizlik qüvvələri bu qərardan sonra telekanalı nəzarətə götürüb və yayını dayandırır.

Aksiyalar sosial tələblərlə başlasa da, mərkəzdə dayanan fiqur Bərzani və onun hökumətidir. Görünən odur ki, bu etirazların tərkibində Bərzani və Qoran Hərəkatı, o cümlədən KVİ arasındakı düşmənçilik də dayanır. İki ay əvvəl dünyasını dəyişmiş sabiq İraq prezidenti Cəlal Tələbani və onun rəhbərlik etdiyi Kürdüstan Vətənpərvərlər İttifaqı, o cümlədən müxalif Qoran Hərəkatı Süleymaniyyə-

də güclüdür. Xüsusən də Kerkük olayları zamanı KVİ, Qoran və Bərzanilərin Kürdüstan Demokratik Partiyası arasında münasibətlərdə yenidən düşmənçilik hiss olundu.

Etiraz edən insanlara zorakılıq tətbiq olunması Ərbilin reaksiyasını göstərir. Ehtimal ki, Bərzani bu prosesin özünə qarşı yönəldiyini və ya yönələcəyini bilir. Vəziyyətin nəzarətdən çıxması Bərzaninin onsuz da zəifləmiş mövqelərinə ciddi zərbə olacaq. Bağdadın proseslərə müdaxilə işarəsi də onu göstərir ki, mərkəzi hökumət bu vəziyyətdən Bərzaniyə qarşı istifadə edə bilər.

Vəziyyət nəzarətdən çıxacağı təqdirdə Bağdadın müdaxiləsi və ehtimal olunan qarşı-

durma kürd muxtariyyəti daxilində bölünməni gündəmə gətirə bilər. Məsələ ondadır ki, oktyabrda Kerkük olayları başlayan zaman Süleymaniyyə və Kerkükün Ərbildən ayrılacağı ilə bağlı məlumatlar mediaya yol tapdı. İddialara görə, Tələbani qrupu Bağdadla anlaşdı, Ərbildən ayrılıb Kerkük və Süleymaniyyədən ibarət olan yeni regional hökumət qura bilər. İddialara görə, o zaman Tələbaniyə yaxın olan qüvvələr məhz bu anlaşma səbəbindən peşmərgəyə dəstək vermədi. İndi isə etirazlar daha da dərinləşəcəyi təqdirdə Bağdadın müdaxiləsi Süleymaniyyənin Ərbilin nəzarətindən çıxmasına gətirə bilər.

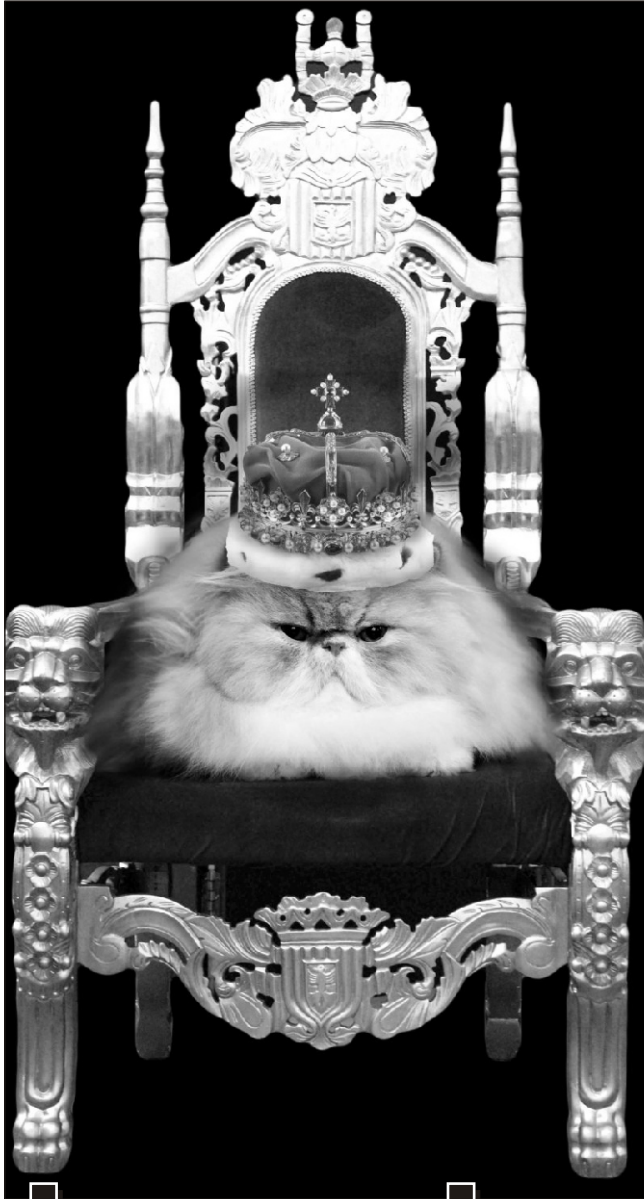
□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU**

Fransada Xarici İşlər və Daxili İşlər nazirliklərinin binalarında siçovullar peyda olub. Bu barədə "France Info" xəbər yayıb. Telekanalın məlumatına görə, daxili işlər naziri Jaklin Quronun və hökumətin rəsmi nümayəndəsi Kristof Kastanerin kabinetində siçovullar tüğyan edir. Fransa XİN-də siçovullarla mübarizə üçün iki - Nomi və Noe adlı pişikləri "işə qəbul ediblər".

Amma bu, heyvanlara "vəzifə verildiyi" ilk hal deyil. Bir çox ölkələrdə itlər, pişiklər simvolik də olsa ciddi vəzifələrə gətirilir. "Yeni Müsavat" onlarla bağlı dosye hazırlayıb.

Rumıniyada özəl hədiyyələr sifariş qəbul edən, hazırlayan və ünvanlara çatdıran "Catbox" adlı şirkətə yeni departament müdiri təyin edilib. Ən qəribəsi budur ki, yeni təyin olunan müdir pişikdir. Yeni "müdür" ayda 200 avro maaş alacaq. "Boss" adlı simvolik müdir iclaslara özü üçün hazırlanan xüsusi kostyum və qalstukda qatılacaq.

Piarmenlərin yeni "müdür"ün pişik seçilməsini bu şir-

vakansiya elan edib. Həmin vakansiyaya isə 700 nəfərdən çox insan öz namizədliyini irəli sürüb. Maraqlısı isə odur ki, vakansiyanı 9 aylıq pişik qazanıb. Namizədlər arasında pişiyin qalib gəlməsindən xəbər tutan sakinlər isə təəccübünü saxlaya bilməyib.

Buxarestdə yaşayan Bossi adlı pişik ayda 170 dollar verəcək və sağlam qida ilə təmin olunacaq. Şirkət Bossini kommunikasiya üzrə direktor vəzifəsinə təyin edib. Pişiyin nə ilə məşğul olacağı haqda məlumat verilmir.

Türkiyədə isə heyvanlarla bağlı maraqlı hadisələr baş verib. Belə ki, CHP-li bir millət vəkili AK Partiyasının üzvü Muhammed Baltalını dişləyənə sonra AK Partiyası üzvlərindən bəziləri məclisdə "itlər içəri girə bilməz" plakatlara açdılar. Bu plakatlara isə CHP-lilər etiraz edib. Plakata hirsələnən CHP-lilərdən biri də Mahmud Tanal olub. Məclisə gələn Tanal iti Dori ilə mətbuat konfransı keçirərək, "Bir ölkənin mədəniyyət ölçüsü heyvanlara necə davranılması ilə ölçülür. İt məclis binasına da girəcək, hər yerdə də girəcək" dedi və mətbuat konfransı keçirdi.

Türkiyənin Ərzurum şəhərindəki kəndlərdən birində isə əhali etiraz əlaməti olaraq bir qoyunu kəndin muxtarı seçib. Onlar bu qoyun üçün xüsusi bir yer düzəldiblər və bundan sonra kəndlə bağlı qərarların onun tərəfindən qəbul edilə-

Partiya sədrindən xurafatçı "din xadimləri" ilə bağlı çağırış
Fuad Əliyev: "Yası "toy biznesi"ne çeviriblər, belələrinə hər ay maaş verməyin özü günahdır"

"Kim və hansı dövlət qurumu zəmanət verəcək ki, bundan sonra mollalar yalnız alacaqları maaşa qane olacaq və yas sahibindən əlavə pul tələb etməyəcək". Bunu Azərbaycan Liberal Demokrat Partiyasının sədri Fuad Əliyev məscidlərdə çalışan din xadimlərinin gələn ilin fevral ayından maaşla təmin ediləcəkləri məsələsinə münasibətdə açıqlayıb. ALDP mətbuat xidmətinin bu barədə "Yeni Müsavat"a verdiyi məlumata görə, Fuad Əliyev bildirib ki, bu vaxtdək əksər din xadimləri əhalinin dini və milli-mənəvi cəhətdən maariflənməsinə çalışmayıb.

Çünki həm bilikləri aşağıdır, həm də maddi marağı üstün tuturlar: "Mollaların əksəriyyəti həmişə yas mərasimlərində təzadlı fikirləri, savadsızlıqları, əhalini səhv və yanlış yola dəvət etmələri ilə yanaşı pula hərislikləri ilə yadda qalıb. Pula şimiklənən molla heç vaxt əhalini dini cəhətdən savadlanmasına, milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliğinə çalışmaz. Onun fikri ancaq yas mərasimini yola verib pulunu almaqdır. Əksər mollalar yas mərasimlərində dində "israilliyat" adlanan xurafat, cəfəng, uydurma nağılları hədis adına danışır. Məclis idarə edənlər əksər vaxtlar savadsız mollalar, ruhanilər olur. Nə özləri dediklərini başa düşür, nə də başqaları. Bu, əsl cəhəldir. Bu cəhəli yayanlara aylıq maaşların kəsilməsi heç düzgün deyil.

QMİ-nin nəzarətində olan məscidlərdə oturan mollaların yetərincə gəlir mənbələri var. Kəbin kəsirlər, dua yazırlar, Quran açırırlar, yasa gedirlər... QMİ-yə dövlət tərəfindən hər il milyonlarla vəsait ayrılır, məscidlərdə, ziyarətçilərdə nəzir qutularından yetərincə vəsait toplanır, QMİ Həcc ziyarətindən illə milyonlar qazanır... Məgər əldə olunan bu qədər vəsaitdən mollalara maaş ayırma bilməz?"

ALDP sədri vurğulayıb ki, yenidən yaradılan Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun vəsaitini milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına və inkişaf etdirilməsinə yönəltmək lazımdır: "Mənim fikrimcə, bu vəsaiti mollaların özlərinin dini, milli-mənəvi cəhətdən maariflənməsinə yönəltmək daha yaxşı olardı. QMİ tərəfindən attestasiya həyata keçirildi. Guya bu proses mollaları ələkdən keçirdi. Amma bu gün mollaların əksəriyyətinə cəmiyyətimizdə din xadimi kimi yox, toy tutan müğənnilər kimi baxılır. Yası az qala "toy biznesi"ne çeviriblər. Belə "din xadim"lərinə hər ay maaş verməyin özü günahdır. Əgər dövlətin artıq pulu varsa, mollaların əvəzinə aztəminatlı ailələrə, üç və çox uşaqlı ailələrə, şəhid ailələrinə, əlillərə verilməsi daha düzgün olardı".

Xatırladaq ki, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı gələn ildən Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu vasitəsilə məscidlərdə çalışan din xadimlərinin rəsmi şəkildə əmək haqqı alacaqlarını açıqlayıb. Bu da cəmiyyətdə müzakirələrə səbəb olub.

□ ETİBAR

Onlar heyvanları vəzifələrə təyin edir...

Yüksək dozada heyvan haqları aşıqlığı, ya...?

kətin reklam kampaniyasının bir üsulu kimi qeyd edirlər.

Bir neçə il öncə ABŞ-ın Viskonsin ştatının Şaron şəhərinin meri vəzifəsinə Freddi adlı sarı bir pişik seçilib. Yeni "mer"ün iş günü gözəl yeməkdən, ziyarətçilərlə görüşəndən və şəhəri gəzməkdən başlayıb. Günortadan sonra o, plan üzrə yatır. Freddi mer seçilməzdən əvvəl tez-tez belediyyənin binasına gəlirmiş. Oranın işçisi onu yemləyib. Getdikcə bu, adət halını almağa başlayıb. Şəhər əhalisi onu o qədər sevdi ki, Şaronun rəmzinə çevirdi. Məsələ bununla bitmirdi. Tezliklə o, Şaron şəhərinin meri seçildi. Ümumiyyətlə, 1500 əhalisi olan bu kiçik şəhər çox qəribədir. Belə ki, onun öz prezidenti də var. Prezident insan olsa da, şəhər meri ondan daha məşhurdur. Onunla şəhərdə rastlaşmaq hər bir sakin üçün böyük şərəf sayılır. Hətta mer yolu

keçəndə maşınlar dayanıb ona yol verirlər. Bu isə vəzifə səlahiyyətlərinin aşılması sayılıdır.

Ən maraqlısı isə Amerikadakı son prezident seçkilərində baş verib. Belə ki, ABŞ-da 2016-cı il prezident seçkilərində sürpriz namizəd ortaya çıxıb. Tennessi ştatından olan bir şəxs itini namizəd kimi təqdim edərək, 10 min dollar pul toplayıb. Mildred adlı itin təbliğat kampaniyası üçün xüsusi köynəklər də hazırlanıb.

Bu da diplomat pişik

İngiltərənin İordaniya səfirliyində pişik diplomat vəzifəsini icra edib. Paytaxt Əmmanda oktyabr ayında heyvan sığınacağından alınan və "Abdoun Lawrence" adı verilən pişik İngiltərənin ilk diplomat pişiyi olub. Sosial mediada məşhur olan və twitterdə 7 minə yaxın izləyicisi olan pişik səfirlikdə "siçan ovçusu" vəzifəsini icra edib. Diplomat

pişik səfirlikdəki vəzifəsi ilə yanaşı sosial şəbəkə hesabını da idarə edir.

Feliks adlı pişik isə "Big Issue North" jurnalının böyük tirajla satışına kömək edib. Bu barədə "The Independent" qəzeti məlumat verib. Jurnalın baş məqaləsi "Feliks"ə həsr edilib. "Haddersfil" demir yolu stansiyasında pişiyə işləmək üçün vəzifə verilib. Həmin sayımızda onun fotosu manşetdə oldu. Nəticədə jurnalımız 12 mindən çox nüsxə ilə satılıb. Buradan əldə olunan vəsait aztəminatlı ailələrə verəcək" deyərək jurnaldan bildirilib.

Qeyd edək ki, stansiya işçiləri pişiyi 2011 - ci ildən saxlayır. "Big Issue North" jurnalı hər zaman sosial layihələrə dəstək verir.

Qoyunu muxtar seçdilər, iti parlamentə gətirdilər
 Rumıniya şirkətlərindən biri yüksək maaş və bonuslu

cəyini deyiblər. Etiraz xarakterli bu addıma isə daha öncəki muxtarın özbaşına hərəkətləri və yanlış qərarları səbəb olub. Kənd camaatı düşünüb ki, elə bir adamın muxtar olmasındansa... qoyunun bu vəzifəni icra etməsi daha məqsəduyğun ola bilər.

İki il öncə isə İngiltərə parlamentini siçanlar basıb və başda mətbəx olmaq üzrə bir çox bölümü əhatə edib. Kiçik gemiricilərin bu cür davranışı parlament üzvlərini narahat edib və tədbir almaq üçün axtarıb keçiblər. İrəli sürülən təkliflərdən biri də parlamentə təlim görmüş pişiklərin alınması idi. Mühafizəkar Partiyadan olan deputat Anne McIn-toşun hərərlə dəstəklədiyi təklif pişik sayının çoxluğu bəhanə edilərək rədd edilib.

Sidneydəki Milli Dəniz Muzeyinə isə qapıçı-nəzarətçi kimi bir iti işə götürüblər. Məlumdur ki, dəniz kənarında it-

lərin ən əsas əyləncəsi qağayıları qovmaqdır. Və itlərdən biri bunu öz peşəsinə çevirib. Əslində qağayılar muzeyin qarşısındakı ərazini zibillədikləri üçün bunun qarşısını heç cür almaq mümkün deyildi. Bu zaman da muzey əməkdaşları düşündülər ki, aeroportda quşları itlər qorxudur. Ona görə də qərar verdilər ki, problemin qarşısını almaq üçün it üçün ştat ayırsınlar və ona vəzifə versinlər. İt muzeyin digər işçiləri kimi hər sa-

bah 9-da işə başlayır, qağayıların ərazidən uzaqlaşmasına nəzarət edir. İtin əvvəlki sahibləri onun bir qayda olaraq heyvanları qovmasından narazılıq edirdilər. Yeni iş yeri bu baxımdan onun üçün ideal idi. Beyli öz işinə o qədər aludədir ki, muzey işçiləri ona xilasedici jilet geyindiriblər. Çünki it qağayıları qovarkən dəfələrlə özünü dənizə atıb. İt işə başlayan gündən muzeyin ətrafındakı qağayıların sayı azalıb.

□ Sevinc TELMANQIZI

Əri tərəfindən öldürülən qadınların sayı artır-səbəb...

Novella Cəfəroğlu: “Zorakılıq haqqında qanun çıxsa da, onun işləmə mexanizmi yoxdur”

Mehriban Zeynalova: “Əvvəlki dövrlərdə bunu daha çox əxlaq göstəriciləri ilə ört-basdır edirdilər”

Vəfa Rəşidova: “Cinayət törədən insanların mütləq şəkildə psixoloji problemləri olur”

Binəqədi rayonunda yaşayan 1965-ci il təvəllüdü Rasim Çeltikov ailə münəcişəsi zəminində həyat yoldaşı, 50 yaşlı Arifə Çeltikovanın boğazını kəsərək onu qətlə yetirib. Həyat yoldaşını qətlə yetirən şəxs ölkədən qaçmaq istəyərək saxlanılıb. Bir müddət öncə isə Gəncədə bir il öncə həyat yoldaşından boşanan və az yaşlı övladı olan 1999-cu il təvəllüdü gəlin əri tərəfindən bıçaqlanmış.

Hər iki cinayət faktı göstərir ki, qadına qarşı münasibətdə yaş önəmli rol oynamır. Əvvəllər kişilər öldürdüyü həyat yoldaşının əxlaqsız olduğunu deyərək cinayətinə haqq qazandırirdilər.

7 ay əvvəl itkin düşən Bakı sakininin meyiti Qusar meşəsində tapıldı

Qusar rayonu ərazisində meşədə çürümüş vəziyyətdə olan kişi meyiti tapılıb. APA-nın verdiyi məlumata görə, ölənin Bakı şəhər sakinisi, 1958-ci il təvəllüdü Mirvahid Musəvi olduğu məlum olub.

Qeyd edək ki, çürümüş kişi meyiti rayonun Mucuş kəndi ərazisində meşə massivində aşkarlanıb. Onun bu il mayın 22-də saat 20 radələrində Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Ağa Nemətulla küçəsi ev 49, 37 sayılı mənşildən çıxıb və bir daha geri qayıtmadığı bildirilir. M. Musəvi itkin düşən şəxs kimi qeydiyyatda olub.

Faktla bağlı Qusar Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Qadını zorlamaq istədi, döyüldü və həbs edildi

Tovuz rayonunda qadına qarşı seksual xarakterli hərəkətlər etməkdə təqsirləndirilən şəxs döyüldü. «Trend»-in məlumatına görə, hadisə rayonun Dönük Qırıqlı kəndində baş verib. Kənd sakinisi, 1992-ci il təvəllüdü Məmmədov Eldəniz Şəmil oğlu həmkəndlisi olan qadını zorlamağa cəhd edib. Qadının yaxınları hadisədən xəbər tutub və E.Məmmədovu yaxalayıb. E.Məmmədov bir neçə nəfər tərəfindən döyüldü. O, Tovuz Rayon Polis Şöbəsinə təhvil verilib.

E.Məmmədov polis nəzarəti altında tibbi müayinə olunub. Məlum olub ki, E.Məmmədovun burnu sındırılıb.

Faktla bağlı Tovuz Rayon Prokurorluğunda cinayət işi başlanılıb və E.Məmmədov barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

nin sayı azalmağa əvəzinə artır.

Maraqlıdır, bununla bağlı hüquq müdafiəçiləri, cəmiyyətdə tanınan simalar həyəcən təbili çalmağı düşünürmü?

Hüquq müdafiəçisi Novella Cəfəroğlu bununla bağlı həyəcən təbilini çoxdan çaldıqlarını dedi: “Zorakılığa qarşı qanun qəbul olunub. Rayonlarda polis, icra hakimiyyətində olan qadın sektorları var ki, onlar buna cavabdehdir. Sadəcə olaraq, zorakılıq haqqında qanun çıxsa da, onun işləmə mexanizmi çıxmayıb. Onun işləmə mexanizmini buna cavabdeh olan hər kəs düzəltməlidir. Bu barədə qanun var və çox gözəl bir qanundur. Problem onun işləmə mexanizmindədir. Buna görə də bu gün çox qadın şiddətə məruz qalır. Yalnız yaşlı, cavan qadınlar deyil, eyni zamanda uşaqlar da bu cür şiddətə məruz qalır, cinayətin qurbanı olurlar.”

“Təmiz Dünya” İctimai Birliyinin rəhbəri Mehriban Zeynalova bu prosesin çoxdan başladığını dedi: “Əvvəlki dövrlərdə bunu daha çox əxlaq göstəriciləri ilə ört-basdır edirdilər. Cəmiyyət də ittiham edirdi ki, qadın əxlaqsız olduğu üçün öldürülüb, hətta bu cinayəti törədən kişiyyə bəraət də qazandırılırdı. Bunun sosial şəbəkələrdə də, müzakirələrdə də şahidi olmuşuq. Qadın öldürülən kimi dərhal sual qoyulur ki, qadın nə etmişdi? Bu sual qoyulmamalıdır. Bir şəxsin sağlamlığına və yaxud da həyatına qəsd istənilən halda heç bir suala əsas vermir. Təəssüf ki, bizdə müxtəlif hadisələr baş verəndə bu suallar ortaya çıxdır və cəmiyyət tərəfindən bəzi hallarda bəraət qazandırılırdı. Hətta bəzən yaşlı qadın belə öldürüləndə onun haqqında da belə fikri formalaşdırırlar. Bir neçə il

bundan əvvəl 80 yaşlı qadın əri tərəfindən öldürülmüşdü, onun da ölümünü əxlaq məsələsinə bağlayırdılar. Bu yaş senzi onu göstərir ki, bu heç də əxlaq məsələsi deyil. Bu, qadına qarşı zorakılığın ən pis formasıdır. Qadın yolda qəzadan ölməkdən çox evdə ölə bilər. Bu təhlükəsizlik məsələləri ailənin, evin içində ciddi problem olmağa başlayıb. Adətən biz özümüzü evin içində daha təhlükəsiz hiss edirik. Amma bu gün evin içində o təhlükəsizlik yoxdur. Yeni biz əmin deyilik ki, hansısa bir emosional bir hadisə bizi cinayətə vadar etməyəcək. Əslində problem bir az da ondadır ki, qadınlar şiddətə məruz qaldıqları halda heç yerə müraciət etmirlər. Heç kim bir-birini həmin an öldürmür. Əvvəlcə bunun təhdidlərini alır. Necə ki, intihar etmədən əvvəl insan bununla bağlı mesajlar verir. Öldürmək prosesi də belədir. İndi ölkədə bu barədə xidmət paketləri aktivləşib. Amma xanımların təhlükəsiz mühitdə saxlanılması və vəziyyətin qiymətləndirilməsi mütləq şəkildə vacibdir”.

M.Zeynalova bu sahədə yaxşı psixoloqlar hazırlamaq lazım olduğunu dedi: “Yaxşı psixoloqlar hazırlamaq lazımdır ki, bu cür aqressiv insanlarla işləsin. Cəza tədbirləri də ağırlaşdırılmalıdır. Məişət zorakılığı ilə bağlı cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulmalıdır. Əks təqdirdə, kişilər elə düşünür ki, arvadıdır döyərəm və yaxud da necə istəsəm elə də rəftar edərdəm. Qadına əşya kimi yanaşırlar. Bu düşüncədən hələ ki xilas ola bilmirik. İlk öncə bu münasibəti dəyişmək və cəza tədbirlərini gücləndirmək lazımdır”.

Bunun psixoloji tərəflərinə gəlincə isə psixoloq Vəfa Rəşidova bildirdi ki, ümumilikdə baş verən bütün cinayətləri törədən insanların mütləq şəkildə psixoloji problemləri olur: «Affekt vəziyyətində olub adam öldürmək də olur. Amma bu da sinir pozğunluğunun göstəricisidir. Bütün cinayət törədən insanları danışdırarkən görürük ki, gülür. Çox zaman belə hallarla rastlaşmışıq. Bu cür insanların duyğu hissələri olmur. Onların ürək ağrısı, vicdan əzabı olmadığı üçün rahat şəkildə cinayəti törədib sonra özlərinə “bunu mən etmişəm ki” sualını verə bilərlər. İnsanlar öz ruh sağlamlıqlarını qoruyub saxlamırlar. Ruh sağlamlığı normal olmayan insan görürük, yaxınları deyir ki, evləndə düzələcək. Bu necə düzələ bilər?! Bu cür insanlar əlbəttə ki, sonda arvadının, uşağının başını kəsəcək. Psixi pozuntusu olan insanın əsəbləri pozulub deyib rahat buraxmaq olmaz. Bu SOS bir vəziyyətdir. Belə insanlar antisosial insanlar

olur. Ailədə olan problemlər də buna yol açır. Cinayəti törədən insanlar əsasən çalışmayan, oxumayan, boş-boş gəzən insanlar olur. psixoloji problemi olan insanlar özləri bunu qəbul etmirlər. Bunu onun yaxınları müalicəyə cəlb etməlidirlər. Yoxsa bu cür hallarla tez-tez rastlaşacağıq. Son vaxtlar bu cür xəbərlərin yazılması çox önəmlidir ki, bunu oxuyan və evində belə adamlar olan insanlar oyansınlar. Bu çox önəmlidir. Cinayət əgər baş kəsməkdərsə, yaxud övladını öldürməkdərsə, bu adi şeydən baş vermir. Adi şeydən baş verən hal o ola bilər ki, iki insan dalaşır biri bilmədən o birini itələyir həmin adam ölür və həmin şəxsi tuturlar. Uşağının, arvadının öldürən adam psixi xəstədir. Psixoloji problem bir az yüngül tərəflidir. Psixi xəstəlik bir ruhi xəstəlikdir. Artıq burada həkim müdaxiləsi mütləqdir”.

□ Günel MANAFLI

«Bakcell» və Böyük Britaniya səfirliyinin dəstəyi ilə «British Council» tərəfindən «Əlilliyi olan şəxslər iş dünyasında» adlı konfrans təşkil edilib

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti və Böyük Britaniyanın Azərbaycanıdakı səfirliyinin dəstəyi ilə «British Council» tərəfindən əlilliyi olan şəxslərin məşğulluq imkanlarının artırılmasına həsr olunmuş konfrans keçirilib.

19 dekabr, 2017-ci il tarixində təşkil edilmiş konfransda qeyd olunan sahə üzrə fəaliyyət göstərən qərarverici şəxslər, işəgötürənlər, biznes şirkətləri, Əmək və Sosial Müdafiə Nazirliyi, dövlət məşğulluq mərkəzləri və digər maraqlı tərəflərin nümayəndələri bir araya gələrək bu mövzu barədə yerli və beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan təqdimatları dinləyib və müzakirələrdə iştirak edib. Tədbir vasitəsilə işəgötürənlərin diqqəti əlilliyi olan şəxslərin işə götürülməsi ilə bağlı məsələlərə yönəldilib və bu istiqamətdə məlumatlılığın və Azərbaycanda yaşayan əlillərin iş imkanlarının artırılması üçün zəruri addımların atılması müzakirə edilib.

Tədbir zamanı Birləşmiş Krallıqdan dəvət olunmuş ekspert Mark Qrey əlilliyi olan insanların əmək bazarına inteqrasiyası üzrə öz ölkəsinin təcrübəsi haqqında danışıb.

“Həyat keçirdiyimiz «Bakcell» Stars” adlı Korporativ Sosial Məsuliyyət proqramının əsas istiqamətlərindən biri əlilliyi olan uşaqların və gənclərin təhsili və işə hazırlıq və məşğulluq imkanlarının artırılmasıdır. «Bakcell» hər zaman ölkəmizin müxtəlif bölgələrində yaşayan fiziki və emosional qüsuru olan uşaqların və onların ailələrin yanında və biz onların cəmiyyətin fəal və bərabərhüquqlu üzvü olması üçün əlimizdən gələni edirik” deyərək, «Bakcell» şirkətinin PR və Korporativ Kommunikasiya departamentinin rəhbəri Süheyra Cəfərova bildirdi.

“British Council”-in fəaliyyəti müxtəlif mədəniyyətlər arasında mənəfi, davamlı və hörmətli münasibətlərin yaradılmasına yönəlib. Biz bu məqsədimizə yalnız hər bir fəaliyyətimizdə müxtəlifliyə dəyər vermək, bərabərliyi və inkluzivliyi təbliğ etmək yolu ilə nail ola bilərik. Əlilliyi olan Şəxslərin Məşğulluq Qabiliyyətlərinin Artırılmasına dair Proqram çərçivəsində əlilliyi olan şəxslərin məşğulluq qabiliyyətlərinin artırılması məqsədilə müxtəlif yönümlü fəaliyyətlər həyata keçiriləcək. Proqramda iştirak edən gənclər bir neçə istiqamət üzrə bilik və bacarıqlarını artıracaq, bu işə öz növbəsində onların işə düzəlmə imkanlarına müsbət təsir göstərəcək”, deyərək «British Council» Azərbaycan ofisinin direktoru Elizabet Vayt bildirdi.

Azərbaycanın ən iri şirkətlərindən biri olan «Bakcell» şirkəti ölkənin məsuliyyətli korporativ vətəndaşı funksiyasını böyük qürurla həyata keçirməkdədir. Özünün geniş miqyaslı korporativ sosial məsuliyyət strategiyasına görə dəfələrlə mükafatlara layiq görülüb. «Bakcell» xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün müsahibə bacarıqları, CV yazılması, karyeranın inkişafı, mühasibatlıq və s. mövzularda təlimlərin təşkil edilməsinə fəal şəkildə dəstək göstərir.

Bu ilin martında hökumət Bakıdakı "Xruşsovka"ların sökülmesine qərar verdi. Qərarda qeyd edilirdi ki, müvəqqəti yaşayış üçün nəzərdə tutulan, öz istismar müddətini başa vurmuş bu tipli iripanelli yaşayış binalarında yaşayan sakinlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün həmin binalar sökülərək yerində müasir tələblərə uyğun yeni çoxmərtəbəli binalar tikiləcək.

köçürülüb. Söküntüdə çalışan işçilərlə də həmsöhbət olduq. Bildirdilər ki, tikintini aparan "East Park" şirkətidir və həmin şirkət yaxın zamanda köhnə binanın yerində 16 mərtəbəli binanın tikintisinə başlayacaq: "Söküntü aparığımız bina qəzalı vəziyyətdə idi. Bəlkə də 80

çok sevindilər. Tikinti şirkətinin nümayəndələri mənzillərin ölçü işlərini aparıb, müqavilə imzaladılar. Bu evlər "Xruşsovka" tipli olduğundan mənzillərin kvadratmetri kiçik idi. Elə mənzil var idi ki, 30 kvadratmetrə yaxın idi. Bina tikildikdən sonra həmin ailələrə 50-55 kvadratmetr mənzil verəcək".

Pilot layihələr Təbriz küçəsi 21-23 ünvanlarında da həyata keçirilir. Ərazidə olduğumuz zaman fərqli mənzərənin şahidi olduq. Həyətlərdə məskunlaşan sakinlərlə tikinti şirkəti arasında qalmaqla yaşanırdı. Sakinlər şirkət nümayəndələrindən yeni mənzillə təmin edilmələrini tələb edirdilər. Əks halda, mənzillərini tərk etməyə cəsarətini bildirdilər. Pilot layihə iştirakçısı "Təbriz RESIDENCE" MTK-nın nümayəndələri ilə görüşüb, məsələni aydınlaşdırmağa çalışdıq.

Şirkət nümayəndəsi sakinlərin narazılığının əsassız olduğunu bildirdi: "Bildiyiniz kimi, bu işlər Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən həyata keçirilir. Bakının bir neçə rayonunda bu işlər aparılır. Tikinti şirkəti olaraq öhdəliyimizə düşən işi görürük. Bəzən vəziyyətdə olan binanın sakinləri ilə müqavilə bağlayıb, onları 18 ay müddətində kirayələrə köçürmək istəyirik. Bundan əlavə, mənzillərin ümumi kvadratmetrinin 25-30 faizini əlavə edirik. Lakin sakinlər bununla razılaşmaq istəmir. Onlar hazır mənzillə təmin olunmalarını tələb edirlər. Bu işə şirkət olaraq prinsipimizə uyğun deyil. Yeni həmin binanın yerində hündürmərtəbəli bina tikildikdən sonra həmin ailələri mənzillə təmin edəcəyik. 30-a yaxın ailədən 4-5 ailə qalıb ki, onlar da köçmək niyyətində deyillər".

Məsələ ilə bağlı evləri söküntüyə düşən sakinlərin də gileyini dinlədik. Öyrəndik ki, adiçəkilən ünvanda şirkətlə müqavilə bağlamayan 10-a yaxın ailə yaşayır. Bu ailələr hazır mənzillə təmin edilmələrini tələb edirlər: "Her bir sənədi qaydasında olan evimizi tanımadığımız şirkətə etibar edə bilmərik. Nə bilək, bəlkə sabah tikinti şirkəti "bonkrot" oldu. O zaman kim cavabdehlik daşıyacaq. Bu işlər notarial qaydada aparılmalıdır. Yaxın qohumlarımızın başına bu oyun gəlib. Şirkət onları da kirayəyə köçürüb, bina hazır olduqdan sonra yeni mənzillə təmin edəcəklərini vəd veriblər. Ancaq 4 ildir ki, bina təhvil verilmir. Bizə hökumət zəmanət versin. Bizə göstərilən müqavilələr şirkət tərəfindən tərtib edilib, biz isə buna etibar etmirik".

Sakinlər şirkətin onlara verdiyi kirayə vəsaitinin də az olduğunu bildirdilər: "Biz kirayəyə köçürmək istəyən tikinti şirkəti birotlaq mənzil üçün 300 manat, ikiotaqlıya 400 manat, üçotaqlıya isə 500 manat vəsait ayırır. Bu isə bizi qane etmir. Nərimanov rayonu ərazisində üçotaqlı mənzilin kirayəsi 600-700 manat civarındadır. Bunların məqsədi bizi kənar qesəbələrə köçürməkdir. Biz isə 25 ildir ki, Nərimanov rayonu ərazidə yaşayırıq. Masazirdə və yaxud kənar qesəbələrdə yaşaya bilmərik. Bizim tələblərimizdən biri də bundan ibarətdir. Biz dəfələrlə şirkət rəhbəri ilə görüş istəmişik, lakin nail ola bilməmişik. Zəhmət çəksin, şirkət rəhbər şəxsi özünü təqdim etsin, vəziyyəti bizə açıqlasın, biz də ona inanaq".

✒ Məğrur MƏRD,
 ✒ "Yeni Məsavət"
 ✒ Fotolar müəllifindir

Mənzil fırladağına qarşı yeni qanun nəyi dəyişəcək... Ekspert: "Bir neçə qanunu qəbul etməkdənsə, hamıya uyğun olan oyun qaydaları lazımdır"

Azərbaycanda tikintisi başa çatmayan binalarda mənzil alan zaman ödənişin ödənilməsi qaydası müəyyənləşib. Bununla bağlı Mülki Məcəllədə dəyişiklik edilir.

Məcəllənin 648-ci (Daşınmaz əşyaların alqı-satqısı zamanı tərəflərin vəzifəsi) maddəsinə yeni bənd əlavə edilir. Əlavəyə əsasən, alqı-satqı müqaviləsinin predmeti digər müddəalarla yanaşı, tikintisi başa çatmayan binanın yerləşdiyi torpaq sahəsində tərkib hissələrin bağlı olduğu paylar təşkil edirsə, alıcının üzərinə həmin payların alqı qiymətini tikinti başa çatmadan əvvəl tam şəkildə ödəmək öhdəliyi qoyula bilməz.

Dəfələrlə mətbuatda bir mənzilin çoxsaylı şəxslərə satılması ilə bağlı xəbərlərə rast gəlirik. Elə bizim redaksiyamıza da xeyli sayda zərərçəkmiş bu kimi şikayətlərlə müraciət edib. İnsanları aldadan MTK-lardan biri "Yeni Yasamal" MTK idi. Bu günlərdə onun rəhbəri Cahangir Alishov həbs edildi. Yayılan rəsmi məlumatlardan bəlli oldu ki, C. Alishov bir mənzili fərqli insanlara sataraq yüz minlərlə vəsaiti mənimsəyib.

Lakin məsələ burasındadır ki, mənzilləri qanunsuz satanlar həbs edilsə də, zərərçəkənlərə dəymiş zərərin ödənilməsi barədə konkret məlumatlar yoxdur.

Bəs qanunda edilən dəyişikliklər bu kimi halların qarşısını alacaqmı?

"Yeni Məsavət"a danışan iqtisadçı Natiq Cəfəri bildirib ki, əslində köhnə qaydalara görə də bir mənzili fərqli şəxslərə satmaq qanunsuzluq idi: "Sadəcə olaraq, nəzarət mexanizmlərinin zəif olması iş adamlarına imkan yaradırdı ki, adi daxili müqavilə ilə mənzil satışını həyata keçirsinlər. Vətəndaşların da bir çoxu hüquqlarını bilmədikləri, hüquqşünaslarla məsləhətləşmədikləri halda addımlar atdığına görə çox zaman problemlərlə qarşılaşdılar. Sonradan da bir mənzilin fərqli şəxslərə satılması üzə çıxdı. Əslində keçmişdə də belə bir qayda var idi. Sadəcə olaraq, indi bunun daha da sərtləşdirilməsi ortaya çıxır. Mənə elə gəlir ki, burada bir neçə qanunu qəbul etməkdənsə, sivil, hamıya uyğun olan oyun qaydaları gətirmək lazımdır. Bunun örnəkləri də var. Belə ki, Türkiyədə, Gürcüstanda, 2 il bundan öncə Rusiyada da eyni qaydaya keçdilər. Yeni onlar tikinti şirkətlərinə ancaq binanı təhvil verdikdən sonra mənzil satmağa icazə verdilər. Bina təhvil verilir, çıxarış olur və sonradan bu sənədin də istənilən adamın adına keçirilməsi üçün şərait yaradılır. Azərbaycanda da bunu tətbiq etmək olar. Buna ehtiyac da var ki, çıxarış verilmədən satış həyata keçirilməsin. İnşaat şirkətlərini də anlamaq mümkündür ki, onlar hətta binanın təməli qoyulan kimi satışını həyata keçirərək, müəyyən vəsait əldə edib, onun hesabına öz tikintilərini davam etdirirlər. Bunun da sivil qaydaları var. Belə ki, alıcılar üçün daha sərfəli şərtlərlə qarşılıqlı öhdəlik müqavilələri bağlamaq olar. Binanın inşaatı yeni başlayıbsa, mənzil yox, sadəcə olaraq, mənzilin satılacağı haqqında öhdəlik müqaviləsi imzalanırsa, bu da sonradan bina sahiblərinə bir öhdəlik yaradar. Bunların tətbiq olunması effektiv olardı".

Ekspert bildirib ki, həbs edilən MTK rəhbərləri vətəndaşlara dəyər zərəri məhkəmə qarşısına çıxıldıqdan sonra ödəyirlər: "Qayda budur ki, məhkəmə qərar verməli və həmin bina sahibinin əmlakı müsadirə edilib, satışa çıxarılmalıdır. Bununla da vətəndaşlara dəymiş ziyan ödənilməlidir. Ancaq Azərbaycanda bu, çox çətin və zaman aparan prosedurdur. İstintaq işləri gedir və bu da bir neçə ay davam edir. Sonra da məhkəmə araşdırması başlayır. Bundan sonra təqsirləndirilən şəxs Apelyasiya Məhkəməsinə, oradan da Ali Məhkəməyə müraciət edir. Bütün bu proseslərdən sonra məhkəmə qərarı qanuni hökmünə minir. Buna da bəzən illər tələb olunur. Bu illər ərzində də zərərçəkmişlər heç bir kompensasiya almırlar və pulun da dəyəri düşür. Ona görə də bunun bir prosedur qaydaları daha da sadələşdirilməlidir. Dəymiş ziyan təsdiq olunursa, dərhal əmlak satışa çıxarılıb, ödəmə ilə bağlı qərarlar verilməlidir ki, proses sürətli həyata keçirilsin".

İqtisadçı Fikrət Yusifov isə hesab edir ki, dəyişikliklərlə qədr inşası başa çatmayan binalarda mənzillərin alqı-satqısı, vətəndaşların mülkiyyət hüquqlarının qeydiyyatı ilə bağlı bir sıra problemlər mövcud idi. Mülki Məcəllədə edilən dəyişikliklər bu halların aradan qaldırılmasını təmin edəcəkdir".

✒ Əli RAİS
 ✒ "Yeni Məsavət"

Investorlar tikinti sektoruna axın edir

Bakıda "Xruşsovka"ların söküntüsü davam edir; narazı sakinlər də var: "Birdən tikinti şirkəti bankrot oldu, evimizi kim verəcək?.."

Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Beynəlxalq əlaqələr və informasiya şöbəsi bildirir ki, gələcək 5 ildə yararsız vəziyyətdə düşmüş 1000-ə yaxın yaşayış binasının sökülmesi, 30 mindən artıq sakinin köçürülməsi, milyonlarla kvadrat metr yaşayış sahəsinin tikilib istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur. Lakin bu layihənin həyata keçirilməsi üçün vəsaitin dövlət büdcəsindən ayrılması deyil, yaranmış əlverişli investisiya mühitində sahibkarlar tərəfindən yatırılması planlaşdırılıb.

Son zamanlar Nərimanov rayonu ərazisində tikinti həyata keçirmək üçün kifayət qədər investor cəlb olub. Artıq mərkəzi küçələrdə yerləşən qəzalı binalar sökülərək, yerində hündürmərtəbəli binaların tikintisinə başlanıb. Tikinti şirkətləri rayon ərazisində bir neçə ünvanda söküntü işləri aparır, sakinləri kirayə mənzillərə köçürür.

Rayon ərazisində olub, aparılan işlərlə maraqlandıq. Öyrəndik ki, rayon ərazisində bir neçə ünvanda "pilot layihə"lər həyata keçirilir. Qarabağ və Təbriz küçələrində 10-a yaxın ikimərtəbəli və beşmərtəbəli binalar sökülüb, yerində yeni binanın tikintisi gedir. Bəziləri isə sökülüb üzərdir. Pilot layihə aparan "Çarbağ", "RNG group", "EAST PARK", "Təbriz RESIDENCE" tikinti şirkətləri qərara əsasən bina sakinləri ilə müqavilə imzalayaraq kirayələrə köçürüb. Adıçəkilən küçələrdə köçürülmə prosesi demək olar ki, yekunlaşıb. Hətta bir neçə bina tamamlanmaq üzrədir.

Tikinti şirkətinin köçürülmə prosesini hansı şəkildə apardığını öyrənmək Qarabağ küçəsinin sakinləri ilə həmsöhbət olduq. Söküntü aparılan binanın yaxınlığında yerləşən digər binanın sakinləri vəziyyəti belə izah etdi: "Küçəmizdə bir neçə yerdə 70-80 ilin qəzalı durumda olan binalar var idi. Bu ayın əvvəlindən tikinti şirkəti əraziyə gələrək sakinlərlə danışmaq apardı, sərfəli təkliflər etdi. Düzdür, onlarla razılaşanlar da oldu, razılaşmayanlar da. Lakin sonradan müqavilə bağladılar. Daha sonra söküləcək olan binanın sakinlərini kirayələrə köçürdülər. Bildiyimizə görə, bina iki il müddətinə hazır olacaq. Sakinlər yeni inşa olunacaq binadan təmirli mənzillərə təmin olunacaq".

Ərazidə olarkən digər bir ünvanda ikimərtəbəli köhnə bi-

nanın söküntüsünün şahidi olduq. Öyrəndik ki, binada 140-a yaxın ailə məskunlaşmışdır. Dekabrın əvvəlindən bina sakinləri ilə tikinti şirkəti arasında heç bir problem olmadan müqavilə bağalanaraq, kirayələrə

ilin binası idi. Divarları çatlamışdı, su-kanalizasiya sistemi sıradan çıxmışdı. Burada yaşayan sakinlər əvvəllər də köçürülmələrini istəyirdilər. Köçürülmələrini və yeni mənzillə təmin edəcəklərini eşidəndə

MÜSAVAT

Son səhifə

N 268 (6881) 21 dekabr 2017

Anası özündən 1 yaş böyükdür

25 ildir dondurulmuş halda saxlanan insan embrionu keçən ay bir körpəyə çevrilib. Amerikalı həkimlər bunun dünya rekordu olduğunu söyləyib. CNN-in xəbərinə görə, 26 yaşındakı Tina Gibson 25 noyabrda Amerikanın Tennessee ştatında uşaq dünyaya gətirib. Amma onun durumu digərlərindən olduqca fərqlidir. Çünki 1992-ci ildə bağışlanaraq dondurulan embrionu dünyaya gətirib. Emma adı verilən və sağlam olduğu açıqlanan körpə təxminən 3 kilo ağırlığında və yarım metr uzunluğunda olub.

Həkimlər daha öncə ən çoxu 20 illik embrionun sağlam bir şəkildə doğurulduğunu deyərək, bunun bir rekord olduğunu vurğulayıb. Əri Benjaminlə birlikdə çox xoşbəxt olduğunu deyən Tina embrionun 25 il öncə dondurulduğunu vurğulayaraq, aşağıdakıları deyib: "Bu embrion və mən ən yaxın dostlar ola bilərdik. Bir körpə istədim və bunun dünya rekordu olub-olmaması vecimə də deyil".

33 yaşındakı Benjamin isə deyib ki, öz genlərini daşımada da, Emmani öz uşağı kimi görür və çox sevir.

İtləri gənc qadını öldürdü

Amerikanın Virjiniya ştatında keçən həftə pitbul cinsli itlərini gözməyə çıxarılan sonra cansız bədəni tapılan 22 yaşındakı Bethany Stefensin ölümü ilə bağlı yeni detallar ortaya çıxıb. Polis cəsədin tapılmasından dörd gün sonra verdiyi açıqlamada Stefensin intihar etdiyini, ya da cinayətə qurban getdiyini düşünmədiklərini, itləri tərəfindən öldürüldüyünü deyib.

Yetkililər cümə günü tapdıqları cəsədin öncə bir heyvan leşi olduğunu düşündüklerini demişdi. Aparılan araşdırmalar nəticəsində cəsədin Stefensə aid olduğu və itlərin onun bəzi hissələrini yedikləri üzə çıxıb. Pitbull cinsi itlər hadisənin ar-

dınca ailənin icazəsi alınaraq yatızdırılıb. Tonka və Pacman adlı itlər qızını axtarmağa çıxan Stefensin atası tərəfindən tapılmışdı. Polis isə bildirib ki, Stefens

tapılarda onun bədənində ölümcül yaralar olub: "Məlumdur ki, cəsəd bir müddətdir hadisə yerində idi. Gənc qadının geyimləri də parçalanmış vəziyyətdə idi".

Qoz-fındıq yeyənlər səhhətindən daha az narazıdır

Alimlər artıq çoxdandır bəzi insanların orta statistik adamdən çox yaşamasının sirrindən baş çıxarmağa çalışırlar. Stenford Universitetinin alimləri müəyyən ediblər ki, rasionunda müəyyən məhsullar olan insanların ömrü 20 il uzana bilər. Alimlərin yeni araşdırmasında 40 yaşından başlayan yaş qrupundan olan 11 min kişi və qadın iştirak edib. Onlar hər gün yediklərini təsvir etmək üçün gündəlik tutublar.

Alimlər araşdırmanın nəticələrini təhlil edəndən sonra müəyyən ediblər ki, ölüm hallarının çoxuna yanlış qidalanma səbəb olub. Həmçinin onlar aydınlaşdırıblar ki, meyvə-tərəvəz, qoz-fındıq yeyən adamlar özlərini pis hiss etməkdən az şikayət ediblər və 20 il çox yaşayıblar.

Alimlər əmindirlər ki, meyvə-tərəvəz, qoz-fındıq insanın ömrünü uzadır, çünki bu məhsullar ürək-damar sisteminin fəaliyyətini yaxşılaşdırır və bütövlükdə orqanizmə müsbət təsir göstərir.

Onu da qeyd edək ki, tədqiqatda əvvəllər insult və ya ürək tutması keçirmiş insanlar iştirak ediblər. Tədqiqatçılar əvvəllər xəstə olmuş adamları məxsusi olaraq seçmişlər ki, qidalanma ilə sağlamlığın əlaqəsi haqqında daha dəqiq məlumat ala bilərlər.

QOÇ - Olduqca əhəmiyyətli gündür. Hansısa böyük bir işinizi həyata keçirməkdə şans qazana bilərsiniz. Bununla yanaşı perspektivli görüş və maddi gəliriniz də mümkündür.

BUĞA - Əbəs yerə risk etməyin. Çalışın ki, ünsiyyətdə olduğunuz insanlarla münasibətləri qoruyasınız. Təxminən saat 15-dən sonra işgüzarlığınızı artırın ki, uğurlarınız çoxalsın.

ƏKİZLƏR - Ulduzların düzümü maraqlı bir təqvim yaşayacağınızdan xəbər verir. Üzləşdiyiniz adamların əksəriyyəti ovqatınızı yüksəldəcək. Sövdələşmələr üçün də səmərəli vaxtdır. Bu fürsətdən yararlanın.

XƏRÇƏNG - Astroloji göstəricilər işlərinizin rəvan gedəcəyinə işarə edir. Hətta cəhd etdiyiniz təqdirdə maddi durumunuz da yaxşılaşa bilər. Nahardan sonra səfərə çıxmaq fikrinizi reallaşdırın.

ŞİR - Yeni işgüzar əlaqələrə start vermək üçün Göy qübbəsi tərəfinizdə duracaq. Odur ki, bütün səylərinizi birləşdirməlisiniz. Günün ikinci yarısında şanslı məqamlar yaşaya bilərsiniz.

QIZ - Enerjinizin azaldığı bir vaxtda özünüzlə ələ almağa çalışın. Fikirlərinizi başa düşən adamlar arayın. Nahar ərəfəsində şəxsi büdcənizi artırmaq ehtimalınız yaranacaq.

TƏRƏZİ - Yalnız münasibətlər zəminində uğurlarınız olacaq. Fəaliyyət və ya şəxsi işlər üçün sərfəli vaxt deyil. İnsanlara qarşı unutkanlığınızı dəf edin. Daha çox istirahət edin.

ƏQRƏB - Saat 11-13 arası əsəblərinizi ci-lovlaya bilərsiniz, günün qalan müddətində ovqatınız xoş olacaq. Boş dayanmayın. Mühim adamlara baş çəkin ki, ulduzlar sizə sevinc bəxş etsin. Pul da gözənilir.

OXATAN - Qarşınızda duran vəzifələrin çoxluğu sizi yoracaq. Lakin nəticənin uğurlu olacağını nəzərə alıb passivləşməməlisiniz. Axşam məxfi görüşlər keçirmək sizə böyük səmərə verə bilər.

OĞLAQ - Səhər saatlarından başlayaraq qarşılıqlı münasibətlər zəminində, həmçinin işgüzar sövdələşmələrdə vəziyyət ürayinizcə olacaq. Günün ikinci yarısında yeni təkliflər də gözənilir.

SUTÖKƏN - Gün ərzində mənfi enerjili Ay bürcünüzdə qərar tutduğundan ilk növbədə səhhətinizi qorumalısınız. Qlobal işlərin həllini, eləcə də səfərlər planını isə mümkün qədər təxirə salın.

BALIQLAR - Böyük dəyişikliklər astanasındasınız. Qətiyyətlə təəddüd etməyin. Nə qədər cəsarətli olsanız, işləriniz də bir o qədər uğurlu olacaq. Nahardan sonra qonaq getməyə dəyər.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İtlərinə Yeni il hədiyyəsi üçün 3 min dollar xərclədi

Böyük Britaniya sakini Stefani Mariam öz itlərinin yeni il hədiyyəsinə təxminən 3 min dollara yaxın pul xərcləyib. Bu barədə lenta.ru saytı "The Daily Mirror"-a istinadən xəbər verir. Harvi Mun, Kommi adlı itlərinə kristal "Svarovski", bər-bözəkli yataq, oyuncaq və aksesuarlar almıb. Mariam bildirib ki, itləri Yeni il bayramını çox sevirlər: "Biz öz itlərimizə ancaq onların sevdiqlərini hədiyyə edirik. Sevgi, nəvaziş, yemək və təbii ki, bir neçə stilli əşya".

Sahibə bildirib ki, o, özünə çox az pul xərcləyir. Bunun əvəzində isə itlərini sevindirməyə üstünlük verir. Xəbərdə həmçinin qeyd olunub ki, bu il Stefani öz itləri üçün keçirdiyi məclisə 16 min dollar pul xərcləyib. 21 yaşlı qız valideynləri ilə birgə yaşayır və sonuncular da onun bu hobbisinə maddi-mənəvi dəstək verirlər. Stefani özü isə rəqs üzrə instruktordur.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"-ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.